

SO
E
1

Guía didáctica

Valencià: llengua i literatura eines

Anna Devis / Glòria Candela / Rosa Morell / Mònica Carbonell

Guía didáctica

Diseño e ilustración cubierta - Valverde e Iborra/ Clueca, diseño e ilustración

Diseño de interior - Editorial ECIR

Edición - Editorial ECIR

Impresión - Industrias Gráficas ECIR (IGE)

©ES PROPIEDAD

Anna Devís

Glòria Candela

Rosa Morell

Marisa Carbonell

Editorial ECIR, S.A.

Depósito legal: V-4113-2007

I.S.B.N.: 978-84-9826-329-9

Impreso en España - Printed in Spain

Reservats tots els drets. Ni la totalitat, ni part d'aquest llibre pot ser reproduït o transmés mitjançant procediments electrònics o mecanismes de fotocòpia, enregistrament, informació o qualsevol altre sistema, sense el permís escrit de l'editor.

Presentació

El llibre **EINES** pretén aconseguir, entre altres, dos objectius fonamentals:

- Que l'alumnat aprofundisca en el coneixement de la llengua i la literatura com a manifestacions de la societat en què es produïxen i expressions inestimables de la nostra cultura.
- Que aquests coneixements no es reduïsquen a un nivell teòric, sinó que els facen servir també en la vida quotidiana; que utilitzen el valencià com a vehicle de comunicació i que tot allò que aprenquen els ajude a entendre millor la realitat que els envolta.

Aquests objectius, però, formen part d'un projecte molt més ambiciós: volem aportar el nostre esforç per a contribuir a la seua educació, sobretot, com a persones i per aquesta raó, per exemple, cada unitat comença amb els apartats **UNA CAUSA, UN PERSONATGE** i... **ELS MISSATGES** i termina amb **EL BLOC D'ANNA I XAVI**. Hi trobareu, a més del treball de la llengua oral, alguns dels aspectes que han de formar part de l'educació en valors dels xiquets i les xiquetes: la pau, la salut, la no-discriminació... són algunes de les propostes que s'hi debatran.

En tots els apartats del llibre trobareu un gran ventall d'activitats perquè pugueu adaptar el treball a les necessitats i els interessos del vostre alumnat. A més, en algunes activitats us oferim una orientació en forma de logotip que, amb caràcter de recomanació, us proposem. Els logotips són:

Logotip de lectura

Logotip oral

Logotip escrit

Logotip de grup

Si amb aquestes **EINES** aconseguim estimular la curiositat dels xiquets i xiquetes de les vostres aules, l'aprenentatge estarà garantit i nosaltres ens donarem per ben satisfetes.

LES AUTORES

Índex

INTRODUCCIÓ 7

1 QUINA FESTA! 11

2 QUAN ES FA CAMÍ 23

3 NI L'UN NI L'ALTRA: SEMPRE ELS DOS 35

4 DEIXEM QUE PARLE EL COS 47

5 SENSE CONSERVANTS NI COLORANTS 59

6 NO ESTEM SOLS 71

7 SALUT..... 83

8 LA PAU, LA MILLOR CONQUESTA 95

9 I TU, QUÈ VENS? 107

INTRODUCCIÓ

UNA CAUSA, UN PERSONATGE

L'objectiu didàctic d'aquest apartat és presentar les competències bàsiques treballades al llarg de cada unitat mitjançant la figura d'un personatge que s'haja destacat per la seua contribució a l'àmbit proposat.

ELS MISSATGES

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumnat prenga contacte amb les nou àrees transversals del primer cicle de l'ESO i que conega els elements de la comunicació i les diverses tipologies textuais.

En totes les unitats, l'apartat primer, la part corresponent a **ELS MISSATGES**, tant la informació donada com les activitats proposades, coincideixen amb el contingut del bloc I de l'assignatura en el Decret del Govern Valencià pel qual s'estableix el currículum de l'Educació Secundària Obligatoria a la Comunitat Valenciana. El bloc I és *Comunicació* i en ell es tracten els següents punts:

1. Elements de la comunicació.
2. Comprensió i producció de textos pertanyents a les tipologies textuais narrativa, descriptiva i conversacional.

Per tal de treballar convenientment aquestos continguts, s'han triat fragments de textos adients, tots ells de llibres de literatura infantil i juvenil, per a obtenir una major comprensió per part de l'alumnat al qual va dirigit el nostre llibre de text.

ELS PROCEDIMENTS

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne/a, conega en alguns casos i aprofundisca en altres, les tècniques de treball que ofereixen més rendibilitat en el procés d'aprenentatge. Aquestos continguts apareixen proposats en el bloc IV del projecte curricular de 1r d'ESO anomenat *Tècniques de treball* i que es distribueix de la següent manera:

1. Iniciació a l'ús del diccionari, enciclopèdies i altres obres de consulta.
2. Tècniques de treball (I)
 - Anàlisi (lectura i anotacions)
 - Síntesi (esquemes, resums)

Aquestos continguts han estat distribuïts en les nou unitats de què consta el llibre de l'alumne: les tres primeres han estat dedicades al capítol 1, les unitats 4, 5 i 6 a la part corresponent a l'anàlisi del capítol 2 i les tres darreres unitats a les tècniques de síntesi, amb atenció especial al resum.

LES EINES

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumnat conega els diferents nivells de la llengua. L'apartat **LES EINES** correspon al tercer bloc dels continguts del projecte curricular: *Estudi de la Llengua*. Aquest bloc està distribuït en quatre capítols:

1. Fonètica i ortografia.
2. Morfosintaxi.
3. Lèxic.
4. Text.

Al present llibre aquests capítols reben els noms de:

1. **Les lletres**, es treballa l'alfabet, les agrupacions de lletres, els signes ortogràfics i de puntuació.
2. **Escrivim**, es treballa les diferents categories gramaticals i la seua relació en sintagmes i oracions per poder escriure textos.
3. **Les paraules**, es treballa la composició de la paraula i el vocabulari de diferents camps semàntics.
4. **El text narratiu, descriptiu i conversacional**, descriptiu i conversacional, es treballa, en relació amb el primer bloc de continguts, les propietats textuais que pertanyen a cadascuna d'aquestes tipologies.

Totes les activitats proposades van en la línia de comprensió i assimilació dels conceptes.

ELS PARLANTS

L'objectiu d'aquest apartat és donar compte dels continguts corresponents al bloc II del projecte curricular de primer d'ESO. Aquest bloc s'anomena llengua i societat i es distribueix de la següent manera:

- 1) La variació lingüística. Usos formals i informals de la llengua.
- 2) Els usos discriminatoris de la llengua.

Aquests continguts han estat distribuïts entre les nou unitats de què consta el llibre de l'alumne: Els temes de l'1 al 4 corresponen al capítol núm. 2: *Usos discriminatoris de la llengua*; els temes 5, 6, 7, 8 corresponen al capítol I *La variació lingüística. Usos formals i informals de la llengua*. El fet d'haver alterat l'ordre en la confecció del llibre de l'alumne respon al caràcter més teòric del capítol I, per la qual cosa pensem que era més adequat treballar-lo en la segona meitat del curs. Finalment, la unitat 9 pretén recompilar tots els conceptes treballats en les huit unitats anteriors.

EL TALLER LITERARI

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumnat conega els diferents gèneres literaris a través de la lectura de fragments representatius i analitze els seus trets més característics.

L'apartat **EL TALLER LITERARI** correspon al cinqué bloc del projecte curricular i amb ell es pretén formar un lector/a que es relacione amb la literatura i amb el llibre com a objecte de goig. Aquesta finalitat inclou el fet que el lector/a siga:

- a) Capaç de conèixer i diferenciar els principals gèneres literaris.
- b) D'adonar-se de les possibilitats d'acostament a un text com a font de coneixement i com a instrument d'interpretació del món, fent alhora que assimile el text a la seua experiència i que entre en móns als quals només pot arribar amb la fantasia.

UNITAT 1

QUINA FESTA!

■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: JULIO CARO BAROJA

L'àrea transversal tractada és la cultura popular, per això hem triat un antropòleg que estudia la societat i la cultura dels pobles de l'Estat espanyol.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

■ LA COMUNICACIÓ

ACTIVITAT 1

- Per Nadal.
- Joel passarà uns dies a ca Marcel i després Marcel passarà uns dies a ca Joel.
- Marcel vol córrer per carrers amb cotxes, semàfors, veure gent i sentir motors que no siguin els dels tractors o els de les màquines de muntar vaques.
- El poble té huit mil habitants.
- Uns mil dos-cents alumnes.
- Un poble a la muntanya envoltat de muntanyes i boscos.
- És enginyer agrònom.

ACTIVITAT 2

- Marcel.
- Joel.
- Té ganes de veure el seu amic i passar uns dies junts per les vacances de Nadal.
- El valencià escrit.
- El correu electrònic.
- Els dos amics volen veure's prompte, i aprofitaran les vacances de Nadal.
- No.

ACTIVITAT 3

- a) Resposta oberta.
- b) Resposta oberta.

ELS PROCEDIMENTS

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne adquireixca destresa en el coneixement i l'ús dels diccionaris generals i conega la diferència entre els diccionaris de la llengua i els diccionaris enciclopèdics.

■ ELS DICCIONARIS

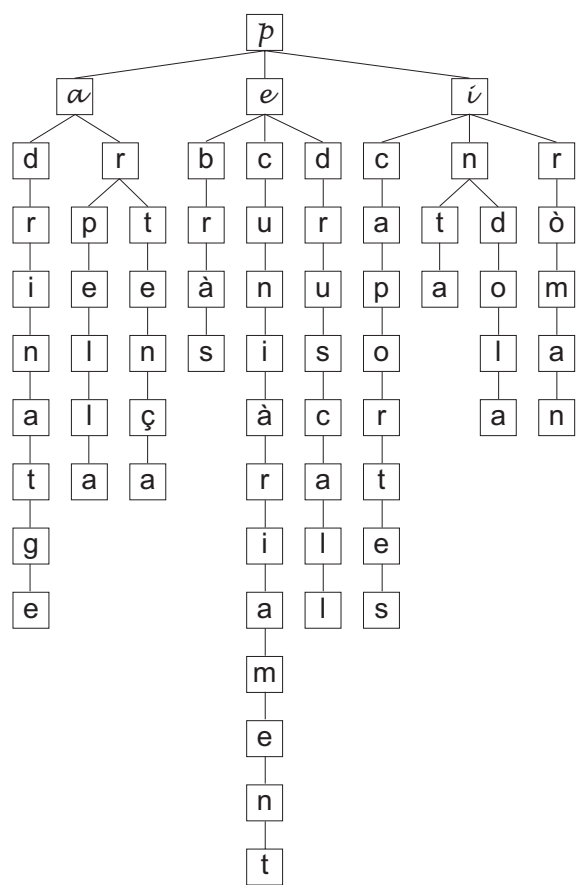
ACTIVITAT 1

- a) Capçal, collir, còsmic, entrebanc, entresol, flux, joguina, orfe, xafardeig, zel.
- b) – Capçal: part del llit on es posa el coixí.
– Collir: arrancar de la planta.
– Còsmic: Relatiu o pertanyent al cosmos, a l'univers.
– Entrebanc: obstacle.
– Entresol: pis d'un edifici situat entre la planta baixa i el primer, ordinàriament de sostre més baix i finestres més menudes que els altres pisos.
– Flux: que no estreny o no prem fort.
– Joguina: objecte fet expressament per a jugar, per a entretenir els xiquets.
– Orfe: es diu del menor d'edat que ha perdut el pare i la mare, o algun d'ells dos.
– Xafardeig: acció de fer objecte de conversa allò que s'ha sentit dir de la vida i els fets aliens.
– Zel: interès ardent i actiu a favor d'una persona, d'una idea, d'una causa...

ACTIVITAT 2

- Petrell: ocell de la família dels hidrobàtics
- Coniforme: que té forma de con
- Assedegar: produir set
- Sequiola: séquia secundària
- Profit: avantatge que es trau d'alguna cosa.

ACTIVITAT 3

ACTIVITAT 4

Resposta oberta. L'objectiu és que l'alumne/a siga capaç de realitzar definicions seguint els models dels diccionaris i comprovar que utilitza els mots inventats amb l'accepció que els ha atorgat.

LES EINES

En aquest apartat els objectius que es persegueixen són:

- Reconéixer les lletres que conformen l'alfabet i la seua pronunciació.
- Identificar les parts de l'oració simple.
- Destriar les parts que conformen una paraula.
- Ampliar el vocabulari sobre les parts de l'any i les seues festes.
- Saber reconéixer un text narratiu.

LES LLETRES

L'alfabet. Els dígrafs

ACTIVITAT 1

Resposta oberta. Amb aquesta activitat es pretén introduir el coneixement de l'alfabet valencià, que l'alumnat conega el nom de les lletres i alhora repassar el vocabulari dels objectes d'ús de l'estudiant.

ACTIVITAT 2

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat s'adone de l'existència dels dígrafs i de la seua correcta pronúncia, per això el/la professor/a els haurà de corregir si no pronuncien bé i ensenyar-los la pronúncia correcta de cada dígraf.

ACTIVITAT 3

- a) – Passadís: pe, a, essa doble, a, de, i, essa.
- Testimoni: te, e, essa, te, i, ema, o, ena, i.
 - Guerra: ge u, e, doble erra, a.
 - Setze: essa, e, te zeta, e.
 - Examen: e, ics, a, ema, e, ena.
 - Desitjar: de, e, essa, i, te jota, a, erra.
 - Escollir: e, essa, ce, o, ela doble, i, erra.
 - Karate: ka, a, erra, a, te, e.
 - Col·laboració: ce, o, ela geminada, a, be, o, erra, a, ce, i, o.
 - Caixa: ce, a, i ics, a.
 - Alenar: a, ela, e, ena, a, erra.

- **Avaluació:** a, ve, a, ela, u, a, ce, i, o.
 - **Quinzena:** cu u, i, ena, zeta, e, ena, a.
 - **Butlletí:** be, u, te doble ela, e, te, i.
 - **Cendrer:** ce, e, ena, de, erra, e, erra.
 - **Assajar:** a, doble essa, a, jota, a, erra.
- b) – **Amb dígraf:** passadís, guerra, setze, desitjar, escollir, col·laboració, caixa, quinzena, butlletí, assajar.
- **Sense dígraf:** testimoni, examen, karate, alenar, avaluació, cendrer.

ACTIVITAT 4

El/la professor/a llegirà en veu alta el text mentre l'alumnat el llig al seu llibre, així els alumnes podran fixar-se en la pronúncia i correcta escriptura de les lletres i després es farà un dictat que en acabar, l'alumnat podrà corregir del seu llibre.

■ ESCRIVIM

L'oració simple: subjecte i predicat. La concordança.

ACTIVITAT 5

- La teua cosina / portarà demà les fotos de l'excursió.
- Este cap de setmana / els meus veïns i jo / anirem a la platja.
- Josep / prepara l'esmorzar de la seua germana.
- Manel / regala un videojoc al seu nebot.
- Els gats / miolen a la nit per les teulades.
- L'aula de tecnologia / estava ordenada.
- Eixirà / un avió / a les tres i mitja.
- (Nosaltres) / Hem de llegir una novel·la cada avaluació.

ACTIVITAT 6

Resposta oberta. Us proposem una possibilitat per cadascuna de les oracions.

- Mon pare ha comprat un ordinador nou.
- Este llibre m'ha paregut excel·lent.
- Aquells científics estudien la reproducció cel·lular.
- Nosaltres participarem en el concurs d'escacs de diumenge.

- Vosaltres heu arribat tard a la inauguració del museu.
- Ton pare ha comprat el periòdic este matí.
- La cuinera prepara pastissos per a la festa.
- Les fotografies del viatge han eixit mogudes.

ACTIVITAT 7

- Les serps s'arrosseguen per terra.
- La impressora del meu ordinador està connectada al fax.
- Els visons són animals protegits per la llei.
- Tots els periodistes difonien la catàstrofe de Nova York.
- El llum de la tauleta de nit fa una claror molt dèbil.
- Tots els estudiants col·laboren en els tallers de la setmana cultural.
- La pedregada va destrossar les vinyes de Requena.

ACTIVITAT 8

Les oracions correctes són:

- Les psicòlogues debaten sobre la influència de la televisió en els xiquets.
- Les investigacions apunten cap a una solució immediata.
- Les cigonyes han fet un niu al campanar de l'església.
- El material escolar ja ha arribat a la llibreria.

ACTIVITAT 9

- Les meues germanes i jo hem comprat un regal per als nostres pares.
- Les borses han sofrit una gran caiguda.
- Els teus companys i tu prepareu el calendari d'exàmens d'esta avaluació.
- Jo compraré la beguda per al sopar.
- Aquella pel·lícula d'Amenábar em va fer molta por.
- Tu aniràs al teatre este dissabte.

ACTIVITAT 10

Resposta oberta. Us proposem una possibilitat per cadascuna de les oracions:

- Aquells ordinadors...*estaven connectats a Internet.*
- Els teus amics i tu... *arribaríeu a temps.*
- Els edificis d'esta ciutat... *són històrics.*

- Vosaltres i jo... hauríem de pensar una solució.
- Els jugadors de bàsquet... *han guanyat el campionat.*
- Aquesta pel·lícula... ha estat genial.

■ LES PARAULES

Estructura de la paraula

ACTIVITAT 11

Resposta oberta. Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat se n'adone de la importància dels diferents fonemes ja que sols canviant-ne un en una paraula es pot crear una altra paraula diferent.

ACTIVITAT 12

lexema	morfema
Bruix-	-ot
Dibuix-	-es
Don-	-a
Finestr-	-a
Hom-	-e
Pis-	-os
Quadr-	-es
Taul-	-eta

ACTIVITAT 13

- Llibre, llibreta, llibreter, llibreria, llibrer, llibret, llibrot .
- Enganyar, engany, enganyifa, enganyador.
- Cuina, cuinar, cuineta, cuiner, cuinera.
- Sabata, sabater, sabatera, sabateria.
- Pasta, pastís, pastisser, pastissera, pastisseria, pastisset.
- Porta, portal, portada, porter.

Les festes de l'any

ACTIVITAT 14

Resposta oberta. Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat faça un treball de recerca d'informació consultant llibres, enciclopèdies o preguntant a persones de la seua família o poble a fi de conèixer elements de la cultura popular. A més també es pretén treballar la redacció i l'exposició oral d'un tema.

EL TEXT NARRATIU

Contar fets i accions

ACTIVITAT 15

- Van passar la tarda de diumenge a Diabolo.
- Hi havia xics i xiques de la seua edat.
- Els xics les miraren, s'acostaren on estaven elles i començaren a parlar.
- Toni va estar parlant particularment tota l'estona amb Neus.
- Els xics estaven esperant Neus i les seues amigues a l'eixida del col·legi.
- Com que Montse, una de les amigues, se n'havia d'anar a casa, totes tres se n'anaren.

ACTIVITAT 16

Resposta oberta.

ELS PARLANTS

■ PARLEM BÉ?

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumnat reflexione sobre el fet que la llengua és un clar exponent de la discriminació que diversos grups socials en general pateixen en la nostra societat.

SOLUCIONS DEL QÜESTIONARI

1) c; 2) c; 3) b; 4)c; 5) a; 6) b; 7) c; 8) c.

EL TALLER LITERARI

EL CONTE POPULAR

L'objectiu d'aquest apartat és conèixer i valorar l'origen i les característiques del conte popular.

En aquesta unitat hem seguit el criteri de la majoria d'autors que han estat d'acord en situar l'origen de la literatura infantil, en sentit modern, en l'evolució dels contes de fades. Si estudiem el folklore com a forma literària viva el trobarem, ara, essencialment en la literatura per a infants, encara que en el moment de la seua creació la literatura de tradició oral no anava dirigida especialment a aquest públic.

ACTIVITAT 1

Uneix amb fletxes les paraules de la columna de l'esquerra amb els sinònims de la columna de la dreta:

1. àpat	→	6. abaixar, inclinar
2. aixecar	→	4. encantament, embruix
3. esglaiar	→	1. convit, banquet
4. malefici	→	2. alçar, elevar
5. saltironejar	→	3. espantar, esporuguir
6. ajupir	→	5. saltar, botar

ACTIVITAT 2

- Perquè volien tenir un fill i la seua voluntat mai no s'acomplia.
- Com que el rei només tenia dotze plats d'or, una de les tretze fades del país no va ser convidada.
- El regal que li va fer la tretzena fada: " Quan tinga quinze anys, la princesa es punxarà el dit amb un fus i caurà morta".
- Que no tenia poder per desfer el malefici, però el va suavitzar " Quan la princesa es punxe, no caurà morta, sinó que entrarà en un somni profund que durarà cent anys".
- Va fer publicar l'ordre de cremar tots els fusos del reialme.
- El dia que feia quinze anys. La filla del rei va descobrir una cambra menuda i fosca on una velleta estava filant amb un fus.
- S'adormiren tots: el rei i la reina, els cavalls, els gossos, els coloms, les mosques, el foc...
- Va durar cent anys.
- Perquè era el príncep que ella havia estat tot el temps esperant.

ACTIVITAT 3

Resposta oberta.

Es pot aprofitar aquesta activitat per incidir en el tema de la literatura oral i en el costum de llegir; és a dir, els contes meravellosos que saben, els han llegit o els els ha contat algun familiar? Qui? Quan? On els han sentit? Si els han llegit, on? Els agrada la lectura? Els agrada aquest tipus d'històries? Per què? Tenen familiars d'hàbits lectors? Consideren la lectura com una diversió? Per què? Van sovint a la biblioteca?

Aquesta activitat també ens servirà per comprovar quin tipus d'argument contenen quan es tracta d'un conte clàssic, si es tracta d'una versió de Perrault, dels Grimm o si pertany a la versió cinematogràfica feta per Disney, ja que podem trobar-nos en el cas que el jove lector/a identifiqui qualsevol conte meravellós en un dels productes Disney.

L'alumnat també podrà comprovar les múltiples versions que poden trobar d'un mateix conte segons el país, la persona que l'arregla, etc.

ACTIVITAT 4

- El lloc on transcorre la narració és un lloc conegut? **No.** Sabem el seu nom? **No.**
- L'any i el mes –el temps de la història– sabem quin és? **No.**
- En el conte meravellós sempre hi ha coses màgiques? **Sí.** Quines? Els personatges sobrenaturals que hi apareixen –fades, genis, gegants, ogres, bruixes, mags, donyets, dracs, dimonis...– utilitzen la vareta màgica, xarops miraculosos, sacs, bosses o cofres d'on trauen meravelles, etc. (L'alumne/a ací pot ampliar la resposta segons les seues lectures)
- La majoria de vegades els protagonistes són un príncep i una princesa? **Sí.**
- Els personatges protagonistes sempre tenen algun enemic o enemiga? **Sí.**
- Qui és l'enemic o l'enemiga de *La bella dorment*? **La tretzena fada.** I de la *Blancaneu*? **La madrastra.** I de la *Ventafocs*? **La madrastra i les seues filles.**
- La fada, generalment, és un personatge bo? **Sí.**
- Quin és el teu personatge de conte preferit? Per què? **Resposta oberta.** Es pot aprofitar la resposta d'aquesta última pregunta per veure si tots/es coneixen els personatges contestats i si aquestos/es personatges pertanyen al món de la literatura oral o escrita o al cinema.

EL BLOC D'ANNA I XAVI

■ QUI SÓN ELS BOSQUIMANS? ■

PROPOSTES PER A HUI

- Restringit: que és limitat, poc nombrós o xicotet.
- Nòmada: que es desplaça constantment o periòdicament d'un lloc a un altre buscant condicions de vida millor.
- Arrel: òrgan de les plantes superiors que creix en sentit oposat al tronc.
- Idíl·lica: que descriu una perspectiva de felicitat ideal.
- Pasturatge: acció de portar el bestiar a menjar l'herba dels camps.
- Recol·lecció: acció d'arreglar productes de la naturalesa.

UNITAT 2

QUAN ES FA CAMÍ

■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: ALFONSO “SITO” PONS ■

L'àrea transversal tractada és l'Educació Viària, per això s'ha triat un esportista que ha contribuït recolzant les campanyes de seguretat viària.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

■ EL MISSATGE I EL CODI ■

ACTIVITAT 1

- Li escriu perquè és el seu intercanvi francès.
- Susie té setze anys, els seus ulls són grisos, el seu cabell és llarg i castany i no li agrada massa l'institut.
- És bona en biologia i no és massa bona en francès.
- Sally té vint-i-un anys, és una rebel, i és molt bonica.
- Abans era perruquera, ara treballa en un pub.
- Vol saber quin grup li agrada i si té o no un diari.
- No li agrada la carn perquè pensa que és horrible matar animals.

ACTIVITAT 2

- No, perquè utilitza un codi diferent.
- No.
- No ho entendre.
- Si Susie i Marie Cerveau compartiren el mateix codi.

ACTIVITAT 3

Estimada Marie Cerveau,

T'escric perquè el meu institut diu que tu ets el meu intercanvi francès i jo he pensat que segurament t'agradaria saber alguna cosa sobre mi i la meua família. Espere que m'escrigues i em contes alguna cosa sobre tu.

Em diuen Susie. Tinc quasi setze anys i el meu aniversari és el catorze de gener. Els meus ulls són grisos/marrons i el meu cabell és llarg i també castany i és un gran embolic. A mi no m'agrada massa l'institut perquè crec que els professors són avorrits, però jo sóc bona en biologia i no sóc bona en francès. (...)

La meua germana Sally té vint-i-un anys. És molt difícil i una rebel. La mare es preocupa per ella contínuament i crida. Sally viu amb el seu últim amic, que no agrada massa a ningú ací. Ella és molt, molt, molt bonica i m'agradaria semblar-me a ella. Va a moltes festes i passa tot el temps en el pub on ella treballa. Abans arreglava cavalls, o es diu cabells? (vull dir que treballava de perruquera). Jo no sé quina paraula és en francès. (...)

Espere que t'agrade el meu francès. Per favor, escriu-me sobre tu i sobre quin és el grup que més t'agrada. Escrius les coses que et passen en un diari? Jo tinc un llibre molt especial en el qual ho fique tot.

La teua amiga de l'intercanvi,

Susie

P.S. No m'agrada la carn i, quan em toque anar amb tu, puc, per favor, menjar només verdures? Jo pense que és cruel i horrible matar animals.

ACTIVITAT 4

"Anava caputxeta pel bosquet cantant:

- Tralala, tralala.

De sobte aparegué el llop. El llop digué:

- Caputxeta, caputxeta, on vas?
- Anava a casa de la meua iaia, a portar-li un formatge, un pastís i un potet de mel."

El codi secret és: llegir sil·làbicament les paraules a l'inrevés.

ACTIVITAT 5

Resposta oberta.

ELS PROCEDIMENTS

■ LES DEFINICIONS: DEFINICIÓ LÒGICA I DEFINICIÓ NOMINAL ■

L'objectiu d'aquesta unitat és que l'alumne conega els dos tipus de definició que es poden trobar en un diccionari: la lògica i la nominal.

ACTIVITAT 1

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat practique la diferència entre la definició lògica i la nominal i que adquirisca destresa a l'hora de buscar paraules al diccionari.

ACTIVITAT 2

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumne, d'una banda practique la definició nominal i de l'altra desenvolupe la capacitat creativa.

ACTIVITAT 3

L'objectiu és que l'alumne treballi la definició lògica a partir de mots coneguts com escala, violí i llit, tot seguint el model que trobarà al llibre.

ACTIVITAT 4

Amb aquesta activitat aconseguirem que l'alumne treballi amb el diccionari i desenvolupi la imaginació mitjançant el joc de les endevinalles.

Solució a les endevinalles: gatets, formigues i polls.

LES EINES

En aquest apartat els objectius que es pretenen són:

- Reconéixer una síl·laba i identificar els diferents tipus de diftongs.
- Identificar els substantius, adjectius, articles i pronoms en oracions i textos.
- Identificar les diferents formes del morfema de gènere en les paraules.
- Ampliar el vocabulari sobre els mitjans de transport.
- Identificar les parts que conformen el text narratiu.

LES LLETRES

La síl·laba. Els diftongs

ACTIVITAT 1

Ordinador (4), llibre (2), retolador (4), menjador (3), mà (1), vorera (3), núvol (2), pi (1), fórmula (3), castell (2), interessant (4), so (1).

ACTIVITAT 2

- Monosíl·labes (1): got, mot, sol.
- Bisíl·labes (2): peça, pitxer, ungla.
- Trisíl·labes (3): forqueta, ganivet, rebedor.
- Tetrasíl·labes (4): companatge, rentadora, samarreta.

ACTIVITAT 3

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat se n'adone de la correcta pronúncia dels diftongs en una sola síl·laba i alhora que reconeguen els dos tipus de diftongs que hi ha.

ACTIVITAT 4

ai, ei, oi, ui, au, eu, iu, ou, uu	gua, güe, güi, guo, qua, qüe, qüi, quo
Esplai, remei, Alcoi, bescuit, gripau, hereu, ciutadà, coure.	Quaranta, eqüestre, obliquïtat, quota, aguantar, ambigües, pingüí, llenguota.

ACTIVITAT 5

DIFTONG CREIXENT	DIFTONG DECREIXENT	CAP DIFTONG
A-qüe-duc-te, a-quós, de-lin-qüent, quan-ti-tat, qua-res-ma, a-quós, ter-ra-qüi, u-bi-qüi-tat	Boi-na, frui-ta, mai-na-de-ra, mu-seu, plou-re, rei-na, tau-lell, xiu-let	Avaluació, avaria, coques, felicitació, guerra, italiana, mànegues, màquina

ACTIVITAT 6

Les paraules que ha de trobar són: fruit, taula, guàrdia, lingüista, ungüent, europeu, niu, eina, gual, aire.

	F								
	R	U	E	P	O	R	U	E	
G	U	A	R	D	I	A	R		
	I					I			
	T	A	U	L	A				
	L	I	N	G	Ü	I	S	T	A
			G						
		U	Ü		U				
	A		E	I	N	A			
L			N						
			T						

ESRIVIM

Classes de paraules: substantiu, article, pronom, adjectiu

ACTIVITAT 7

- La primavera és l'estació de l'any que més m'agrada.
- Els actors i les actrius de l'espectacle que estan representant en el teatre Principal de la ciutat d'Alacant han vingut a l'institut a donar una conferència.
- La cursa de motos que ha tingut lloc en el circuit de Xest ha reunit totes les autoritats valencianes.
- Els Carnestoltes de Vinaròs mostren les disfresses més originals de les dissenyadores nacionals.
- Sempre anem a l'editorial amb el cotxe esportiu de la nostra amiga.

ACTIVITAT 8

Substantiu	Comú	Propi	Concret	Abstracte	Individual	Col·lectiu
lleó	+	-	+	-	+	-
intel·ligència	+	-	-	+	+	-
Francesc	-	+	+	-	+	-
aviram	+	-	+	-	-	+
muntanya	+	-	+	-	+	-
Penyagolosa	-	+	+	-	+	-
colla	+	-	+	-	-	+
moviment	+	-	-	+	+	-
ramat	+	-	+	-	-	+

ACTIVITAT 9

- El meu cosí i jo volem anar a un gimnàs per fer esport. **Nosaltres** volem anar a un gimnàs per fer esport.
- Vull comprar la polsera per a Núria. Vull comprar-la per a Núria.
- Les procuradores s'han manifestat davant del ministeri. **Elles** s'han manifestat davant del ministeri.
- Volem enviar flors a Sara. Volem enviar-li flors.
- Per què no prepareu els teus companys i tu el debat? Per què no prepareu **vosaltres** el debat?

ACTIVITAT 10

- La banda **sonora** de la pel·lícula La missió és d'Ennio Morricone.
- La carcassa **nova** del meu telèfon **mòbil** té núvols **blaus**.
- El mòdem **extern** del meu **antic** ordinador tenia la funció de fax.
- Els **jòvens** cantors del cor interpretaren les cançons **populars** de la temporada **hivernal**.
- Les xiquetes **bessones** de la meua veïna han estrenat dos gorretes blanques de mariner.

ACTIVITAT 11

- Articles: La, el, les, la.
- Substantius: pilota, germana, sopar, taula, ordres, pares, filla, evidència.
- Adjectius: disposada, bona, ideal.
- Pronoms: -me, ella, em.

■ LES PARAULES

El morfema de gènere

ACTIVITAT 12

Lexema	Morfema de gènere
ballar-i-	-na
biblioteca-ri-	-a
cuba-	-na
flac-	-a
fred-	-a
llarg-	-a
net-	-a
oportu-	-na
rodo-	-na
verd-	-a

ACTIVITAT 13

Canvi de consonant	Canvi de vocal	Addició o canvi de morfema	Duplicació de consonant
groga, lloba, neboda	alumna, atea, monja	gallina, metgessa, psicòloga	grossa, rossa, tranquil·la

Els vehicles

ACTIVITAT 14

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat constrüisca un text descriptiu amb el vocabulari presentat en la unitat i a més fomentar la utilització del diccionari per consultar totes aquelles paraules que desconeixen.

ACTIVITAT 15

Terrestres	Aeris	Marítims
camió, ciclomotor, cotxe, ferrocarril, microbús, bicicleta, camioneta, tàndem, tot terreny, tractor, tricicle, trineu, caravana, furgoneta, ambulància, autobús, autocar, automòbil, motocicleta, escúter, motoneu	reactor, aeroplà, aeròstat, ala delta, avió, moto d'aigua, avioneta, helicòpter, ultralleuger	bot, iot, mercant, barca, vaixell, veler, llanxa, nau, hidroavió

ACTIVITAT 16

Selló (1), parafangs (2), rajos (3), quadre (4), cadena (5), plat (6), pedals (7), roda (8), espill (9), manillar (10), maneta de canvi (11), punys (12), forquilles (13).

EL TEXT NARRATIU

Estructura: plantejament, nus i desenllaç

ACTIVITAT 17

- a) El primer paràgraf.
- b) Els paràgrafs segon i tercer.
- c) El quart paràgraf.

ACTIVITAT 17

- Li perdonaven el deute.
- Fer-se el mort.
- No li'ls va perdonar.
- Repartir-se tot el que havien furtat.
- Volien provar-la amb el dit del mort.
- Cridar: levantáaaaaos difuuuuuntos!!!!
- Començar a córrer i deixar tot el que havien robat.
- Respon : nos iremos todos juntos!
- La resta del poble es va enutjar perquè com li havien perdonat el deute, ara no li'l podien reclamar.

ACTIVITAT 18

El plantejament: es presenta la situació inicial. Les dues primeres línies.

- El nus: es desenvolupa l'acció. Des de: "I aleshores un que devia molt..." , fins a: "i hi deixen tot el que havien robat".
- El desenllaç: l'acció dels personatges arriba a un punt final. Des de: "Aleshores la tia Picua,..." , fins a: "I conte contat, conte acabat".

ELS PARLANTS

■ SENZILLAMENT PERSONES

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne/a se n'adone que el llenguatge expressa la discriminació social entre hòmens i dones.

SOLUCIONS DEL QÜESTIONARI

1) a; 2) b; 3) c; 4) a; 5) b; 6) a; 7) c; 8) b.

EL CONTE POPULAR

El conte popular. Els nostres contes fantàstics o meravellosos

Els objectius didàctics d'aquest apartat són:

- a) Conèixer i valorar la tasca realitzada pels nostres estudiosos en la recerca i valoració del nostre propi folklore.
- b) Conèixer i valorar la utilització escolar d'aquest material pel fet de poder ensenyar-lo en la llengua pròpia.
- c) Reconèixer i valorar els missatges implícits en cada conte.

ACTIVITAT 1

1. esgarriador	7. vella, anciana
2. rajar	5. paquet, bolic
3. fressa	3. soroll, cruixit
4. gemegar	2. gotejar, brollar
5. fardell	1. espantós, terrible
6. guaitava (guaitar)	8. sepultada, enterrada
7. vellarda	6. observava, mirava
8. colgada	4. ploriquejar, gemir

ACTIVITAT 2

- a) Que no vagen de nit a llavar a la font.
- b) Va anar-hi a una rentar una flassada i un llençol.
- c) No, tot era fosc com una gola de llop.
- d) Va sentir gemegar un infant.
- e) Una criatureta.
- f) Perquè el xiquet, amb una veuarra d'home granat ronca i formidable, va parlar a Toneta i li va mostrar dos queixals llargs i grans dots.
- g) No, va seguir costera avall.
- h) Una dona endolada. Era alta, molt alta i flaca.
- i) Quin fred que fa aquesta nit, veritat? Sap què m'ha passat venint?
- j) Eren com aquestos?
- k) L'havien trobada feta un gel, mig colgada en la neu, a la vora del safareig de la font.

ACTIVITAT 3

a) Resposta oberta. Es pot ampliar l'activitat en allò referent al tipus d'escarment. L'alumne/a pot argumentar si troba el càstig del conte que ha citat adequat i per què , i si considera que sempre han d'haver en els contes càstigs i recompenses.

b)

Abans	Ara
Rentar la roba	Rentadora
Moldre café, farina, etc.	Molinet elèctric
Fer operacions matemàtiques	Calculadora
Escriure a mà	Ordinador
etc.	
etc.	

■ CONSELLS DE SEGURETAT VIÀRIA PER ANAR AMB BICICLETA ■

PROPOSTES PER A HUI

Prudència:

sin.: precaució, cautela, sensatesa

Ant.: temeritat

Utilitzar:

sin.: usar, fer servir, emprar

Ant.: inutilitzar

Segur:

sin.: protegit, cobert

Ant.: indefens, desprotegit, desemparat

Respectar:

sin.: acatar, reverir

Ant.: insolentar, descarar

Reflectant:

sin.: emmirallant

Ant.: antireflectant

Moderació:

sin.: temperança, moderança, mesura

Ant.: immoderança, disbauxa

Ajuda:

sin.: auxili, assistència, ajut

Ant.: desatenció

Nota: els sinònims i antònims referits presenten un marcat caràcter contextual.

UNITAT 3

NI L'UN NI L'ALTRA: SEMPRE ELS DOS

■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: PEARL S. BUCK

L'àrea transversal tractada és l'Educació per a la igualtat entre el sexes, per això s'ha triat una dona que defensé sempre postures feministes i igualitàries.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

■ L'EMISSOR I EL RECEPTOR

ACTIVITAT 1

- No, ara és major.
- També tenien problemes, alegries, conflictes i esperances.
- Perquè les cames no tenen la mateixa força i a més fa molt de fred.
- Amb les cames sota la tauleta braser, vora el foc.
- A l'hivern.
- Presumida i ben posada.
- De Pepita deien que pareix una pendona amb els llavis rojos i de Paquita que ha tirat a la pila, com la padrina, i que porta unes robes molt ajustades.
- El vestit, ben llarg, perquè no es veieren els turmells; la corretja, ben ajustada, amb el plec del vestit prou solt, sense marcar el meu cos.
- Pensar que tots la miren com si fóra una sac de pomes o de taronges.
- De la guerra civil espanyola.

ACTIVITAT 2

- Eva, l'àvia.
- Jo, vaig ser, m'agrada, em, a mi, meua, ens ...
- Als seus néts.
- us, sabeu, estudieu...

ACTIVITAT 3

Resposta oberta.

ACTIVITAT 4

Resposta oberta.

ELS PROCEDIMENTS

■ LES ENTRADES DELS DICCIONARIS

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne conega el concepte d'entrada de diccionari així com les diferents parts de què consta.

ACTIVITAT 1

Activitat de preescalfament amb la finalitat que l'alumne entre en contacte amb una entrada de diccionari i estimular així l'atenció per a l'explicació posterior.

ACTIVITAT 2

Activitat creada amb la finalitat que l'alumne utilitzi amb les entrades dels tres mots proposats totes les parts de què consta una entrada.

ACTIVITAT 3

Activitat d'assoliment en el maneig del diccionari i en el reconeixement de les parts de què consta una entrada.

LES EINES

En aquest apartat els objectius que es pretenen són:

- Separar correctament una paraula en síl·labes.
- Identificar els verbs, adverbis, preposicions, conjuncions i interjeccions en oracions i textos.
- Identificar les diferents formes del morfema de nombre en les paraules.
- Ampliar el vocabulari sobre la família i les seues relacions.
- Reconéixer els verbs en passat que apareixen al text narratiu.

LES LLETRES

Hiat. valors de i/u. Separació sil·làbica

ACTIVITAT 1

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat s'adone de la correcta pronúncia dels hiats en dues síl·labes diferents.

ACTIVITAT 2

a) sà-vi-a, cau-re, trans-pa-rèn-ci-a, far-mà-ci-a, ou, pres-tat-ge-ri-a, pu-a, qua-dre, ca-cau, du-a-na, ra-ïm, se-güent, veu-re, vi-o-lí, viu-re, cons-tel-la-ci-ó.

b)

DIFTONG	HIAT
caure, ou, cacau, quadre, següent, veure, viure	sàvia, transparència, farmàcia, prestatgeria, pua, duana, raïm, violí, constel·lació

ACTIVITAT 3

Formen part d'un dígraf	Formen part d'un diftong	Són vocals	Formen part d'un hiat
enquesta, estoig, grogues, plovisquejar	almoïna, eqüestre, museu, neula	article, ídol, majúscula, museu, plovisquejar, ullal	casualitat, dia, estàtua, papereria

ACTIVITAT 4

a) ba-ie-ta, buit, can-tai-re, cin-quan-ta, cla-uer, di-uen, fre-qüent, hie-na, his-tò-ri-a, in-di-ca-ci-ó, io-de, Jau-me, La-ia, ma-ni-a, me-mò-ri-a, per-ru-quer, qui-et, quò-rum, quo-ti-di-à, trui-ta.

b) baieta, clauer, diuen, hiena, iode, Laia.

ACTIVITAT 5

àgui-la, a-qua-rel·la, ben-es-tar, ca-nye-lla, des-a-mor, des-o-be-di-ent, des-pat-xar, en-or-gu-llir, es-pai, flai-re, quat-la, ian-qui, in-ac-tiu, iu-gos-lau, llau-na, ma-dui-xa, ma-lí-ci-a, po-tèn-ci-a, quo-ta, tra-mus-sos.

ACTIVITAT 6

El/la professor/a llegirà en veu alta el text perquè l'alumnat s'adone de la correcta pronúncia dels dígrafs, diftongs i hiats. Després el dictarà i els alumnes el podran corregir amb el seu llibre.

■ ESCRIVIM

Clases de paraules: verb, adverb, preposició, conjunció, interjecció

ACTIVITAT 7

- a) – Amb eixa roba **pareixes** un pallaso.
 - El meu discman **està** espatllat.
 - El proper any **faré** un curs d'angles als Estats Units.
 - Els cavalls del circ **realitzen** un número molt perillós.
 - L'assassí de la novel·la **morí** en estranyes circumstàncies.
 - Les festes del meu poble **són** per l'estiu.
 - Les fortes pluges **negaren** els camps.
- b) – atributius: pareixes, està, són.
 - predicatius: faré, realitzen, morí, negaren.

ACTIVITAT 8

- Aquesta pel·lícula **no** m'ha agradat **gens**. (negació / quantitat)
- Eixe país està **molt lluny** del nostre. (quantitat / lloc)
- Abans era **més** simpàtic que ho és ara. (temps / quantitat)
- **On** vols que anem aquest cap de setmana? (lloc)
- **Potser** **encara** no haja arribat a casa. (dubte / temps)
- Telefonaré **quan** acabe de dinar. (temps)

ACTIVITAT 9

Resposta oberta. A tall d'exemple serviria:

- Vull sopar una hamburguesa **amb** creïlles fregides.
- Exposeu la vostra opinió **sobre** eixe tema.
- T'hauràs d'acostumar **a** les seues manies.
- Sempre està pensant **en** les vacances.
- Eixe tren arriba **fins a** Barcelona.
- Jugarem demà **amb** l'equipatge nou.

ACTIVITAT 10

- Manel m'ha dit que s'ha comprat un videojoc.
- Està núvol però crec que no plourà.
- Núria estudia molt perquè vol aconseguir la beca.
- No m' abel·lix anar a París sinó a Londres.
- Vull comprar un xandall i unes esportives.

ACTIVITAT 11

Activitat de resposta lliure en què l'alumnat podrà adonar-se que contínuament, en la seua parla, utilitza aquest tipus d'oracions.

■ LES PARAULES

El morfema del nombre

ACTIVITAT 12

Lexema	Morfema de nombre
balco-	-ns
caix-	-es
carbo-	-ns
cuin-	-es
despatx-	-os
groc-	-s
oportu-	-ns
peix-	-os
simpàtic-	-s
sostre-	-s
text-	-os
unql-	-es

ACTIVITAT 13

aigües / aigua

antigues / antiga

arrugues / arruga

coques / coca

corretges / corretja

egües / egua

natges / natja

obliqües / obliqua

pasqües / pasqua

pluges / pluja

poques / poca

puces / puça

races / raça

truges / truja

ACTIVITAT 14

algues, amigues, calitges, enveges, inoqües, llengües, peces, vaques.

La família. Relacions de parentiu

ACTIVITAT 15

- Sogres: Pare i mare d'un dels cònjuges respecte a l'altre.
- Cunyat/da: Persona casada amb el germà o germana d'algú. Germà o germana del cònjuge.
- Gendre: Marit de la filla respecte als pares d'aquesta.

- Besavi: Pare de l'avi o l'àvia.
- Nora: Muller del fill respecte als pares d'aquest.
- Oncle: Germà del pare o de la mare.
- Cosina: Filla d'un oncle o d'una tia.
- Nebot: Fill d'un germà o d'una germana.
- Néta: Filla d'un fill o d'una filla.

ACTIVITAT 16

Les paraules són: oncle, àvia, besnét, gendre, germana, sogre, cunyada, nora, neboda, tia.

		E	L	C	N	O			A
		R						V	
		D					I		
T	E	N	S	E	B	A			C
		E	R					U	
		G	E	R	M	A	N	A	
	O					Y		R	
S					A			O	
N	E	B	O	D	A	I		N	
			A				T		

EL TEXT NARRATIU

Verbs amb valor perfectiu

ACTIVITAT 17

- No estava per ningú, ni personalment ni al telèfon.
- Guardar les arracades dins la caixa forta en companyia de les altres joies.
- Per comprovar la combinació de la caixa forta.
- La pistola del marit.
- La combinació de la caixa forta.
- Provà de nou obrir la caixa sense cap resultat.
- A la butxaca del barnús.

ACTIVITAT 18

- a) Temps perfectius: donà, es va entretenir, va trobar, es va decidir, havia fet, es va dirigir, apartà, va ser, considerà, se'n va anar, va obrir, havia aparegut, tancà, havia apuntat, va mirar, semblà, havia marcat, retornà, provà, va desistir, posà, es guardà.
Temps imperfectius: estava, buscava, era, amagava, aconseguia, tenia, oblidava.
- b) Perfet simple: donà, apartà, considerà, tancà, semblà, retornà, provà, posà, es guardà.
Perfet perifràstic: es va entretenir, va trobar, es va decidir, es va dirigir, va ser, se'n va anar, va obrir, va mirar, va desistir.
- c) – va donar, va apartar, va considerar, va tancar, va semblar, va retornar, va provar, va posar, es va guardar.
– S'entretení, trobà, es decidí, es dirigí, fou, se n'anà, obrí, mirà, desistí.

ELS PARLANTS

■ SI SUMEM, NO MARGINEM

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne/a s'adone que la discriminació sexista en el llenguatge no es produeix només en expressions populars i en l'àmbit informal en general sinó també des de les institucions acadèmiques i en tots els àmbits formals de la llengua.

SOLUCIONS DEL QÜESTIONARI

1) c; 2) b; 3) c; 4) c; 5) a; 6) b; 7) c; 8) c.

■ EL CONTE POPULAR

El conte o rondalla costumista

Els objectius didàctics d'aquest apartat són:

- a) Conèixer i establir la diferència, en el nostre folklore, entre les rondalles meravelloses i les rondalles costumistes.
- b) Reconèixer i analitzar l'esquema de les rondalles.

ACTIVITAT 1

Enllaça cada paraula amb els seus sinònims corresponents. Podràs guiar-te pel context en el qual apareixen:

1. eixerit	4. agafats, aferrats
2. comanda	6. cremant, picant
3. bonega (bonegar)	1. espavilat, viu
4. estacats (estacar)	5. pedra, còdol
5. cantal	7. ocorregut, succeït
6. coent	2. encàrrec, missió
7. esdevingut	3. renya, discrimina

ACTIVITAT 2

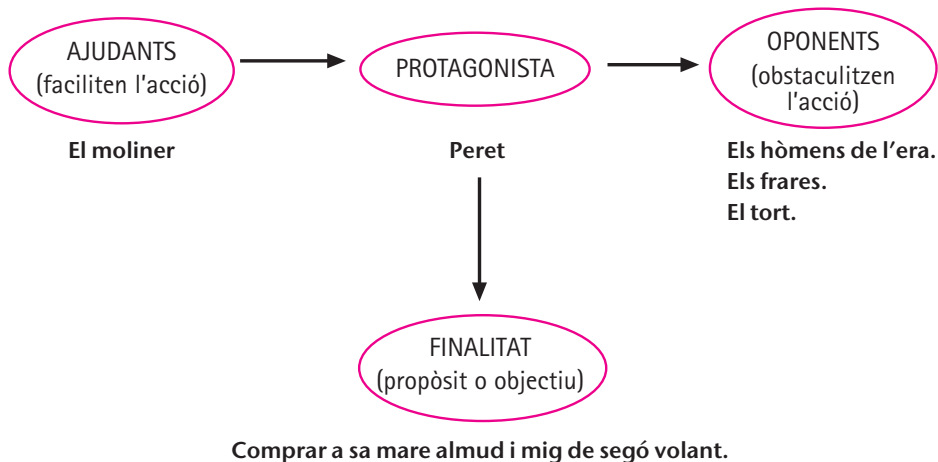
- Segó.
- Havia de dur a sa mare almud i mig de segó.
- Cent que n'hagueren, cent que n'hagueren!
- Que s'havien quedat estacats fins els garrons enmig del fang.
- Un cantal.
- Perquè el Peret anava repetint: "igual que n'ha eixit un, que isca l'altre", i el tort creia que ho deia pels seus ulls.
- Perquè ell havia fet cas a tots i tots l'havien pegat.
- Que només fera cas de sa mare i de son pare.
- Perquè sa mare li havia dit que portara el segó "volant".
- Resposta lliure.

ACTIVITAT 3

a) – Peret.

- Comprar almud i mig de segó. Al molí.
- Els hòmens de l'era, els frares i el tort.
- Les anteriors: els hòmens de l'era, els frares i el tort.
- El moliner.

b)

ACTIVITAT 4

Resposta oberta.

- Seria interessant aprofitar l'activitat perquè se'n adonen de com un aparell com la televisió ha fet que es perden les tertúlies familiars, i d'aquesta manera els problemes individuals no es comparteixen perquè no donem opció a plantejar-los.
- També caldria parlar de com desapareix la literatura oral per l'aparició dels mitjans de massa basats en l'atractiu de la imatge i de com aquests mitjans neguen l'activitat lúdica i la creativitat pel fet que tot –la informació, els jocs, etc– ens ho donen mastegat i sense esforç.

■ LA SITUACIÓ DE LA DONA

PROPOSTES PER A HUI

FITXA TÈCNICA

NOM: Vicentica

MIDA: esfera de 35 cm. de diàmetre

COLOR: el model compta amb una gran gamma de colors

UTILITATS: vigilar perquè les parelles no deixin aflorar les seues emocions.

AVANTATGES: impedeix el contagi de malalties com la malaltia del bes.

DESAVANTATGES: els amants no tenen llibertat d'expressió

USUARIS: els pares preocupats pel que fan els seus fills

UNITAT 4

DEIXEM QUE PARLE EL COS

■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: ADOLF BUTENAND

L'àrea transversal tractada és l'Educació sexual, per això s'ha triat un home que treballà en la investigació sobre les hormones sexuals dels humans.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

■ EL CONTEXT I

ACTIVITAT 1

- Barcelona - Palma.
- El pintallavis, el coloret, el llapis per als ulls.
- La dona es va endur un ensurt i protestà.
- Que la pròxima vegada, havia de portar-ho en una bossa transparent que tanque del tot.
- Representen els llavis i la seua sensualitat, el color que té o adquireix la boca.
- Instrument que permet ocultar secrets de gran importància o connotacions sexuals.
- Sí, perquè dona joc perquè la imaginació s'enlaire.
- En catabolisme i anabolisme.
- Descomponent els nutrients en unitats més xicotetes.
- La respiració.
- Construeix matèria orgànica pròpia de l'organisme a partir dels nutrients obtinguts dels aliments. Consumeix energia.

ACTIVITAT 2

- Premsa.
- Llibre de text.
- Text 1: àmbit periodístic.
- Text 2: àmbit acadèmic.

ACTIVITAT 3

Resposta oberta.

ELS PROCEDIMENTS

■ EL TEU CENTRE: UNA FONT D'INFORMACIÓ. COM PRENDE APUNTS

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne/a prenga consciència de la importància que adquireixen en el procés d'aprenentatge les tècniques de recopilació de la informació amb atenció especial a la presa d'apunts.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta amb la finalitat que l'alumne reflexione sobre els tres canals pels quals rep la informació (oral, escrit, audiovisual) així com les seues característiques.

ACTIVITAT 2

Resposta oberta perquè l'alumne valore la idoneïtat i eficàcia de les tècniques explicades a propòsit de la presa d'apunts.

ACTIVITAT 3

Resposta oberta amb la finalitat que l'alumne s'autoavalue en la presa d'apunts seguint el model d'enquesta que apareix al llibre.

LES EINES

En aquest apartat els objectius que es pretenen són:

- Diferenciar entre vocals obertes i tancades.
- Reconéixer la síl·laba tònica d'una paraula.
- Accentuar correctament les vocals.
- Identificar l'estructura del sintagma nominal.
- Reconéixer els determinants articles i demostratius en oracions i textos.
- Identificar els diferents morfemes que componen el verb.
- Ampliar el vocabulari sobre les parts del cos humà.
- Reconéixer els connectors temporals i causals d'un text narratiu.

LES LLETRES

Sistema vocàlic. Síl·laba tònica i síl·laba àtona L'accentuació

ACTIVITAT 1

ànima, boca, carnet, demà, estació, examen, física, glòria, gràcia, nòrdica, públic, retorn, secret, tela, títol.

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat se n'adone que totes les paraules tenen una síl·laba tònica, encara que aquesta no estiga accentuada.

ACTIVITAT 2

Agudes	Planes	Esdrúixoles
allò, barnús, cambrer, consum, vindran	cérvol, empresa, llibre, lluna, útil	bàsica, estàtua, hípica, tómbola, víctima

ACTIVITAT 3

/ɛ/	/e/	/ɔ/	/o/
hivern, misteri, museu, terra, vel	ceba, consell, finestra, titella, invent	carxofa, colla, groga, llençol, porta	bota, broma, mosca, motor, poma

ACTIVITAT 4

- a) Ahir, cànem, clínica, corda, córrer, anglés, foguer, germà, gràcies, huracà, llàstima, màquina (maquina, maquinà), matèria, matí, naïxer, notícia, pòlissa, propòsit, quiròfan, pàl·lid.
- b) Acadèmia, cèntim, hòmens, dèbil, dòmino, església, èxit, fórmula, memòria, sinó, sòlid, arròs, colònia, créixer, francès, esfèric, espècie, fórmula, crònica, sòcia, revés.

■ ESCRIVIM

El sintagma nominal: constituents

ACTIVITAT 5

- a) – Jaume organitza el viatge de fi de curs.
SN SV
- El gos de la meua veïna és un pastor alemany.
SN SV
- Este medicament està caducat.
SN SV
- Alguns delegats no acudiren a la reunió.
SN SV
- Molts alumnes han arribat tard.
SN SV
- b) – **Jaume.**
- **El gos de la meua veïna.**
- **Aquest medicament.**
- **Alguns delegats.**
- **Molts alumnes.**

ACTIVITAT 6

- Algunes botigues d'alimentació... Det + N + CN
- Uns xics joves del poble... Det + N + CN + CN
- Aquesta simfonia... Det + N
- Cap revista setmanal... Det + N + CN
- Totes les escriptores... Det + det + N
- Imatges virtuals... N + CN
- Ells... N

ACTIVITAT 7

- Necessite una rentadora nova perquè aquesta ja no centrifuga bé.
- Ja he consultat aquest llibre, acosta'm aquell volum de l'enciclopèdia que hi ha damunt la taula.
- M'he provat aquestos pantalons i no m'agraden, ara em provaria eixos pantalons que tens a la mà i aquell jersei de la prestatgeria.
- Eixe problema de matemàtiques es resol de la mateixa manera que aquell problema que férem ahir a classe.
- Eixe xic que conegueres ahir és cosí d'aquella xica que et presentí la setmana passada.

ACTIVITAT 8

- a) El/la professor/a llegirà en veu alta el text perquè l'alumnat se n'adone de la pronúncia de les paraules. Una vegada fet el dictat, l'alumnat el podrà corregir comparant-lo amb el llibre.
- b) Encenc l'interruptor del llum que és damunt la tauleta de nit. Sobre el coixí del llit hi ha la revista *Seqüències de cinema*. L'agafe. A la segona pàgina trobe un reportatge de l'estrella per la qual sent més predilecció. I és que quasi sempre tinc alguna cosa referent a ella a les mans, bé algun reportatge, bé una foto o, fins i tot, visione alguna de les seues fabuloses pel·lícules. L'addicció a Winona em va fer publicar un anunci l'any passat a la secció de missatges del diari de l'insti (...)

Viatge a Winona. ARMAND COMPANYY. Ed. 3 i 4. Col. El Grill

LES PARAULES

Els morfemes del verb

ACTIVITAT 9

Lexema	Morfema
ball-	-eu
bat-	-ia
camin-	-aves
cuin-	-aríeu
dorm-	-í
estudi-	-e
menj-	-aràs
perd-	-é
serv-	-irem
tem-	-eríem
vest-	-iren
visit-	-ava

ACTIVITAT 10

- buscaré: primera persona del singular, futur indicatiu.
- cacem: primera persona del plural, present, indicatiu. (subjuntiu, imperatiu)
- discutiré: primera persona del singular, futur, indicatiu.
- dormes: segona persona del singular, present, subjuntiu.
- menjava: primera o tercera persona del singular, pretèrit imperfect, indicatiu.
- patiren: tercera persona del plural, pretèrit perfect simple, indicatiu.
- perdere: primera o tercera persona del singular, pretèrit imperfect, subjuntiu.
- permetíeu: segona persona del plural, pretèrit imperfect, indicatiu.
- tossí: primera o tercera persona del singular, pretèrit perfect simple, indicatiu.
- vendries: segona persona del singular, condicional, indicatiu.

Lèxic del cos humà

ACTIVAT II

colze (1), muscle (2), pit (3), nas (4), front (5), ull (6), boca (7), panxa, melic (8), cuixa (9), genoll (10), turmell (11), peu (12), braç, colze (13), galta, cara (14), dits, peu (15).

EL TEXT NARRATIU

Els connectors

ACTIVITAT 12

- Que ningú no va endevinar que alguna cosa havia passat entre el Pere i la Mei.
- Pere tenia un posat fatxenda i la xica mirava fixament al terra.
- Que advertiren que tots dos amagaven algun fet vergonyós.
- Després d'uns primers instants, va fer com si res.
- Perquè la Mei s'havia passat llargament de rosca i havia causat dolor a Carles.
- Aleshores va saber que mai l'havia odiada veritablement.

ACTIVITAT 13

- Temporals: en un primer moment, abans que, després d'uns primers instants, ara, mai, fins aleshores.
- Causals: perquè.

ELS PARLANTS

■ NINGÚ NO ÉS PERFECTE

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne/a prenga consciència que en algunes ocasions la discriminació lingüística fa al·lusió a minusvalideses, defectes físics... Perquè es reflexione sobre aquest ús reproable de la llengua, proposem algunes expressions que impliquen aquesta discriminació per veure si els alumnes les coneixen i si en coneixen d'altres semblants.

SOLUCIONS DEL QÜESTIONARI

Resposta oberta.

EL CONTE POPULAR

Les faules

Els objectius didàctics d'aquest apartat són:

- Conèixer i valorar els precedents de les històries d'animals.
- Comprendre i valorar les intencions didàctiques dels textos.

Les històries d'animals deriven directament de les faules i han estat sempre presents en els llibres infantils. Encara que durant el segle XIX es van diversificar les formes i els propòsits de la seua utilització, la sàtira dels costums humans hi segueix present.

ACTIVITAT 1

Relaciona les paraules de la columna de l'esquerra amb els seus sinònims corresponents:

1- aturar	4- tir, descàrrega
2- rierol	5- pilleries, entremaliadures
3- rellicar	9- mercaderia, bagatge
4- tret	2- riu, torrent
5- trapelleries	3- esvarar, patinar
6- astuta	11- preocupada, pensarosa
7- falsària	6- hàbil, sagaç
8- desgrat	1- parar, detenir
9- càrrega	7- falsa, enganyadora
10- gairebé	10- quasi
11- encaparrada	8- disgust, enuig
12- vanitosa	12- orgullosa, presumida

ACTIVITAT 2

- Perquè volia beure aigua.
- Amb el seu bec.
- Matar-lo.
- Va picar l'home en una mà i va fer que aquest fallara el tret.
- Com li anaven les seues trapelleries i per quina raó l'anomenaven astuta.
- Per contar-li tot el que la llebre no sabia.

- Per les seues falsies o enganys.
- L'ase.
- El cavall es negà a ajudar l'ase
- Que de tant cansat com estava, va caure mort al mig del camí.
- Tota la càrrega i l'ase mort.
- Que amb una mica d'esforç podria arribar a ser tan grossa com un bou.
- Va començar a inflar el seu pit.
- Que mai no arribaria a ser tan grossa com el bou.
- Va rebentar.

ACTIVITAT 3

1. L'abella i el colom	3. Ajudem qui ens necessita, que res no es guanya amb l'egoisme.
2. La llebre i la guineu	4. Si tu has nascut alosa, no vulgues ser una altra cosa.
3. L'ase i el cavall	1. El qui vulga ser ajudat que servisca primer els altres.
4. La granota i el bou	2. Dolenta és la curiositat, i el tafaaner és condemnat.

ACTIVITAT 4

a)

Creure que un ase vola	Ser molt crèdul, molt innocent
Posar el cascavell al gat	Encarregar-se d'una feina perillosa
Afluixar la mosca	Pagar
Estar com una cabra	No tindre trellat
Ser una olla de grills	Fer molt de soroll; armar molt d'embolic.
Viure com gat i gos	Viure contínuament barallant-se.
Ser una rata de biblioteca	Ser molt estudiós, o estar sempre llegint
Caure del ruc	Adonar-se d'una cosa que no s'entenia
Dormir com un liró	Dormir molt
Anar al llit com les gallines	Anar a dormir molt enjorn

- b) Resposta oberta. Caldrà primer que entre tots comenten i raonen el significat de cada sentència. També seria interessant que ells n'afegiren d'altres amb un sentit paregut. Com activitat complementària es pot fer una replega de refranys ajudats pels seus familiars.

■ PUBERTAT TARDANA

PROPOSTES PER A HUI

Resposta oberta.

Es tracta que l'alumne treballi les diferents fonts per a obtenir informació.

UNITAT 5

SENSE CONSERVANTS NI COLORANTS

■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: RABINDRANATH TAGORE ■

L'àrea transversal tractada és l'Educació Ambiental, per això s'ha triat un home tota l'obra del qual, reflectix el seu profund amor per la naturalesa.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

■ EL CONTEXT II ■

ACTIVITAT 1

- Perquè no diuen el que dius.
- Dels "demés".
- De les eres al graner.
- A l'estiu treballen i a l'hivern estan junt al caliu.
- Carme Puig Alemany.
- És un projecte innovador on s'ha volgut fondre tradició, festa popular i expressió teatral i artística.
- Una subvenció per poder portar endavant el projecte.
- A l'Alcaldessa de l'Ajuntament de Vallent.

ACTIVITAT 2

- El text número 1 és poesia i la seua disposició és en estrofes de versos. El text número 2 és una instància, és prosa i la seua disposició correspon a la forma pròpia d'aquest text administratiu.
- El text número 1 utilitza el registre poètic i el text número 2 utilitza el registre administratiu.
- Text 1: literari.
- Text 2: administratiu.

ACTIVITAT 3

Resposta oberta.

ELS PROCEDIMENTS

■ COMPRENEM: EL SUBRATLLAT I LES FITXES

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne conega i/o aprofundisca en les tècniques del subratllat i en l'elaboració de fitxes.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta amb la finalitat que l'alumne practique la tècnica del subratllat.

ACTIVITAT 2

Resposta oberta amb la finalitat que l'alumne treballi la tècnica del subratllat i aplique el model de fitxa proposat.

LES EINES

En aquest apartat els objectius que es pretenen són:

- Diferenciar entre vocals obertes i tancades.
- Reconéixer la síl·laba tònica d'una paraula.
- Accentuar correctament les vocals.
- Identificar l'estructura del sintagma nominal.
- Reconéixer els determinants articles i demostratius en oracions i textos.
- Identificar els diferents morfemes que componen el verb.
- Ampliar el vocabulari sobre les parts del cos humà.
- Reconéixer els connectors temporals i causals d'un text narratiu.

LES LLETRES

L'apòstrof

ACTIVITAT 1

Els articles **EL**, **LA** i la preposició **DE** s'apostrofen davant de **VOCAL** i de **HAC** muda.

No s'apostrofen davant de "l" consonàntica, i de **HAC ASPIRADA**.

ACTIVITAT 2

a)

S'apostrofen	No s'apostrofen
L'empresària, l'antiga, l'úlcera, l'íntima, l'atracció, l'emoció, l'orella, l'una (indefinit)	La indústria, la ullada, la essa, la iugoslava, la il·luminació, la una (hora), la urgència, la efa

b) L'article femení **LA** no s'apostrofa davant de "l" / "u" àtones.

Davant els noms de lletres

Davant de "l" consonàntica.

I davant la paraula **UNA** quan indica hora.

ACTIVITAT 3

L'amistat, l'estiu, l'avís, l'hemisferi, l'hidroavió, la ionosfera, la il·legalitat, l'institut, l'única, la utilització, l'índia, l'indi, la erra, l'helicòpter, el hiat, l'hivern, la humitat, l'egua, l'adjectiu, la il·lusió, la hac, el iogurt, l'orgull, l'ordinador, la immensitat, la hiena, la unitat.

ACTIVITAT 4

No s'apostrofa la DE	S'apostrofa la DE
Sessió de ioga, darrere de ema, taula de multiplicar, butlletí de notes, pastís de iogurt, mirar de reüll	Prova d'avaluació, sala d'estudi, fira d'agost, got d'orxata

La preposició DE s'apostrofa quan la paraula següent comença per **vocal** o **hac** muda.

No s'apostrofa quan va davant d'una "l" consonàntica o davant els noms de lletres.

ACTIVITAT 5

- a) – He anat a l'hospital per fer-me l'anàlisi i tractar-me l'úlcer a que patisc des de fa tres anys.
- L' àvia de Vicent ha vingut des de l'aeroport amb la iugoslava de l'equip de bàsquet.
- Sempre escriurem ema davant de be, de pe i de ema.
- He telefonat a la pastisseria per encomanar una coca de iogurt i uns dolços de poma.
- Cap a la una del migdia va arribar el professor de ioga amb l' alumna estrangera.
- La italiana em va aconsellar que anara de viatge a l'Índia per passar el meu mes de vacances .
- Quin t'agrada més, aquest quadre pintat a l'oli o aquell pintat a l'aquarel·la.

b) Les ungles	l'ungla	els arbres	l'arbre
Les emes	la ema	els ianquis	el ianqui
Les herbes	l'herba	els hemicicles	l'hemicicle
Les hienes	la hiena	els iaïos	el iaïo
Les il·legalitats	la il·legalitat	els assassins	l'assassí
Les universitats	la universitat	els instituts	l'institut

c) L'església, l'ànec, l'autobús, l'elefant.

Els determinants: possessius i interrogatius/exclamatius

ACTIVITAT 6

Ex.: Acompanya la **teua** / **ta** germana a l'estació. (de tu)

- Els **nostres** amics vindran a les festes del poble. (de nosaltres)
- M'han dit que obriran un centre comercial al **vostre** barri. (de vosaltres)
- La **seua** moto és més potent que la de la **meua** / **ma** cosina. (d'ella / de mi)
- Els **seus** treballs han sigut seleccionats per al premi de narrativa. (d'elles)
- M'agradaria anar amb els **teus** amics al concert de Bajoqueta Rock. (de tu)
- El llençol del **meu** llit són a quadres blaus i blancs. (de mi)
- Els **nostres** gusts quant al cinema són molt pareguts. (de nosaltres)
- Heu oblidat les **vostres** bosses d'esport al gimnàs. (de vosaltres)

ACTIVITAT 7

Ex: M'agradaria que vinguéreu a l'exposició de la **meua** germana. / M'agradaria que vinguéreu a l'exposició de **ma** germana

- He fet reformes a **ma** casa.
- **Son** pare treballa a la mateixa empresa que **mon** germà.
- **Ta** cosina ha vingut a l'aniversari de **ma** mare.
- No he vist en tota **ma** vida una cosa igual!
- Podríem anar a **sa** casa per fer el treball de música.
- Li has preguntat a **ta** tia on estan les claus del xalet?

ACTIVITAT 8

- **Quina** calor fa hui! Anem a la piscina?
- No sabia **quines** preguntes podien eixir a l'examen.
- **Quines** ulleres de sol t'has comprat, les verdes o les roges?
- **Quins** mòduls s'imparteixen en aquest centre?
- **Quin** xiquet més graciós!
- **Quins** exercicis hem de fer per a demà?
- **Quines** rodes més amples té eixe cotxe!
- Em pregunta **quin** motiu deu tindre per a no haver vingut.

■ LES PARAULES

Els morfemes derivatius: els sufixos

ACTIVITAT 9

Paraula	Sufix	Significat
aviram	am	col·lectiu
goteta	-eta	diminutiu
homenot	-ot	despectiu
donassa	-assa	augmentatiu
tinter	-er	objecte
sordesa	-esa	abstracte
cansament	-ment	adverbi
esgarrifaça	-ança	abstracte
parisenc	-enc	gentilici
gironí	-í	gentilici
fresquet	-et	diminutiu

Arbres, plantes i flors

ACTIVITAT 10

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat treballi amb el vocabulari proposat a la unitat, a més que servisca com a treball procedimental i interdisciplinari, ja que poden consultar enciclopèdies, internet, i demanar informació al professorat de ciències naturals. A més, també es valorarà l'expressió oral de l'exposició a l'aula.

ACTIVITAT 11

Les paraules que han de buscar són: Gerani, salze, xiprer, margarida, avet, gesmil, rosa, cirerer, bresquillera, gladiol.

G											A
	E				X	I	P	R	E	R	D
		R							E		I
			A				G	L			R
				N		C	L				A
S	A	L	Z	E	I	I	A				G
		I			U	R	D				R
		M		Q		E	I				A
		S	S			R	O				M
A	V	E	T			E	L				
	R	G				R	O	S	A		
B											

■ EL TEXT DESCRIPTIU

Com són les coses?

ACTIVITAT 12

- Era un home alt i fort, els seus trets eren freds i durs.
- Era molt agradós i tendre.
- Gran i molt antiga. Per un costat, apareix un Crist clavat a la creu; a l'altre, el Crist és en braços de Maria.
- Tres noms amb lletres blaves: Queca, Mari45 i Sol.
- Icones grogues que pampalluguejaven.
- Lletres: blaves, vermelles.

Figures: desproporcionades.

Trets: freds, durs.

Home: alt, fort.

Caps: grans.

ACTIVITAT 13

Resposta oberta.

ELS PARLANTS

■ AL MEU POBLE ES DIU...

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne /a conega què és la variació diatòpica de la llengua, i amb aquesta finalitat proposem una sèrie de mots que tenen diferents expressions en les diferents varietats dialectals de la nostra llengua.

SOLUCIONS DEL QÜESTIONARI

Resposta oberta.

EL TALLER LITERARI

EL CONTE POPULAR

La llegenda

Els objectius didàctics d'aquest apartat són:

- a) Comprendre i reconèixer la importància de la literatura com a gran inventora de símbols.
- b) Reflexionar sobre la utilització de símbols i signes en el nostre entorn.
- c) Analitzar i jutjar la figura de l'heroi.

ACTIVITAT 1

1. destorbar	3. vigilància, observació
2. parar esment	5. oportuna, afortunada
3. aguait	2. fixar-se, posar atenció
4. sarraïns	4. moros, àrabs
5. encertada	1. molestar, dificultar

ACTIVITAT 2

- a) Té, a més de les quatre barres, una rata pinyada amb les ales esteses.
- b) Era l'exèrcit del rei En Jaume.
- c) Una rata penada.
- d) Va manar que no la molestaren i que procuraren fer-li agradable la seua estada a la tenda reial.
- e) Un soroll estrany.
- f) Es van posar immediatament a l'aguait i van veure que els moros eren molt a prop del campament.
- g) Cops insistents que la rata penada havia anat donant damunt la lona de la tenda reial.
- h) La va posar a les seues armes; a l'escut del regne de València i a l'emblema del Consell de Cent.

ACTIVITAT 3

Resposta oberta. Com que es tracta de buscar informació caldrà esbrinar fins a quin punt disposen de temps suficient i d'un espai adequat amb silenci de fons. Caldrà saber també si els pares els conten històries, si tenen accés a llibres i si freqüenten la biblioteca pública.

ACTIVITAT 4

Resposta oberta. Ací seria interessant que els/les alumnes jutjaren quin d'entre tots els/les que han sigut triats/des per tota la classe posseeix eixos trets o característiques tan superiors que el/la fan mereixedor/a de passar a la història. Després de fer judicis de valor per elegir cadascú el seu personatge predilecte, caldrà que practiquen l'objectivitat per elegir el personatge adient.

ACTIVITAT 5

Resposta oberta. Aquesta activitat es podrà fer en grups si la majoria tria l'opció b).

Seria convenient que començaren per saber com va nàixer l'**escut**: per la necessitat d'identificació dels combatents als camps de batalla hom va idear de marcar o dibuixar uns senyals o símbols a l'escut defensiu. Quan els senyals o símbols pintats en els escuts defensius es van fer hereditaris en un llinatge o en una família va nàixer l'**heràldica**.

Probablement ells i elles opten majoritàriament per l'heràldica esportiva, però si opten per l'heràldica familiar podrien fer una activitat amb l'objectiu didàctic d'elaborar amb fotografies l'arbre genealògic de la pròpia família fins als avis.

EL BLOC D'ANNA I XAVI

■ LA INVASIÓ DE SOJA A L'AMAZÒNIA ■

PROPOSTES PER A HUI

Resposta oberta.

Es tracta que l'alumne practique els continguts treballats en aquesta unitat en l'apartat: *Els procediments*.

UNITAT 6

NO ESTEM SOLS

■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: ELIE WIESEL

L'àrea transversal tractada és l'Educació Moral i Cívica, per això s'ha triat un home que es dedicà a la defensa dels drets humans i la tolerància entre els homes.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

L'àrea transversal que es tracta és l'Educació Moral i Cívica.

■ EL CANAL ORAL I EL CANAL ESCRIT

ACTIVITAT 1

- Escriu des de Palma. Ha triat aquest destí perquè hi havia estat amb Adriana.
- És professora de Física.
- Per no haver compartit amb Adriana la història de l'home misteriós.
- Li demana que l'entenga, que siga comprensiva amb ella.
- Sí. Perquè sempre s'ho han confiat tot i com que Tali viatja sola, ho fa en algun lloc on abans ha estat amb Adriana.
- De *"L'infern de Marta"*.
- Dels maltractadors.
- Que els joves comencen a tenir eines que, amb ajuda de l'experiència, caldria anar posant a punt. Que aprenguen a no implicar-se amb persones potencialment perilloses.
- Perquè ells també poden afavorir l'intens procés de descobriment propi i dels altres per part dels adolescents.
- Resposta oberta.

ACTIVITAT 2

- La carta.
- L'entrevista oral.
- Text 1: Comença amb el nom del lloc des d'on s'escriu: *Ciutat de Mallorca*.

Estimada Adriana, fórmula de començament d'una carta.

Una abraçada molt forta, fórmula d'acomiadament.

Signatura de la persona que escriu: *Tali*.

- Text 2: Els guionets que introdueixen els parlaments de les dues persones.

Les preguntes i les respostes apareixen amb una tipografia diferent.

ACTIVITAT 3

- Una sessió de Messenger: escrit.
- Una postal de felicitació dels Nadals: escrit.
- Una tertúlia radiofònica: oral.
- Un programa concurs de televisió: oral.
- Un article periodístic: escrit.
- Un recull de poesies: escrit.
- Una representació teatral: oral.
- Una pàgina web: escrit.
- Un còmic: escrit.

ELS PROCEDIMENTS

■ ORDENEM LA INFORMACIÓ: ELS ESQUEMES

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne siga conscient de l'operació que implica l'elaboració dels esquemes i conega els dos models més habituals.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta amb la finalitat que l'alumne reflexione sobre els avantatges i desavantatges de cadascun dels models d'esquema proposat.

ACTIVITAT 2

- a) Resposta oberta: es tracta que l'alumne s'adone que tot text és el producte d'un procés d'esquematització que va dels apartats o capítols als paràgrafs i dels paràgrafs a les frases.
- b) Resposta oberta amb la finalitat que l'alumne reflexione sobre l'estructura textual.

LES EINES

En aquest apartat els objectius que es pretenen són:

- Conèixer les consonants i classificar-les segons el punt i el mode d'articulació.
- Utilitzar correctament les consonants B/V.
- Escriure correctament els numerals cardinals, ordinals i partitius.
- Identificar els diferents prefixos que poden aparèixer en una paraula.
- Ampliar el vocabulari dels adjectius per descriure les persones.
- Utilitzar correctament l'ordre jerarquitzat en una descripció.

LES LLETRES

Les consonants: concepte i classificació

ACTIVITAT 1

taula: dental	llavi: palatal
bona: bilabial	mare: bilabial
carro: velar	niu: alveolar
didal: dental	rosa: alveolar
foca: labiodental	tenda: dental
gat: velar	votar: labiodental
girafa: palatal	xeringa: palatal

ACTIVITAT 2

arròs: vibrant	mos: nasal
cotxera: africada	nina: nasal
feliç: fricativa	pare: oclusiva
horitzó: vibrant	roig: africada
línia: lateral	tomaca: oclusiva
llapis: lateral	zebra: fricativa

Les consonants B/V

ACTIVITAT 3

- Escriurem B darrere de la consonant M i davant de les consonants L i R.
- Escriurem V darrere de la consonant N i en les formes del temps verbal pretèrit imperfect d'indicatiu de la primera conjugació.

ACTIVITAT 4

alçàveu	conversar	envejar	octubre
ambient	convertir	enviar	semblant
bleda	embrutar	miraves	tombar
conveni	envàs	obligació	trencava

ACTIVITAT 5

- **Baca**: plataforma que hom acobla damunt del sostre d'un vehicle per a transportar-hi l'equipatge
- **Vaca**: femella adulta del bou.
- **Ball**: acció de ballar
- **Vall**: excavació, rasa // depressió allargada de la superfície terrestre.
- **Bellesa**: conjunt de qualitats que desperten admiració
- **Vellesa**: estat de l'ésser humà al qual condueix el pas dels anys.
- **Bena**: tira de teixit emprada per a embolicar un membre
- **Vena**: vas sanguini que duu la sang des dels capil·lars cap al cor.
- **Beure**: engolir un líquid
- **Veure**: percebre la imatge d'un objecte
- **Bola**: cos esfèric i massís de qualsevol matèria
- **Vola**: 3a pers. singular pres. indicatiu del verb volar.
- **Botar**: saltar una cosa per damunt
- **Votar**: fer un vot // donar el vot.
- **Buit**: lloc que no és ocupat
- **Vuit**: set més un.

■ ESCRIVIM

Els determinants: numerals

ACTIVITAT 6

- 45 euros: quaranta-cinc
- 927 cartes: nou-centes vint-i-set
- 1.368 llibres: mil tres-centes seixanta-huit
- 97.235 flors: noranta-set mil dues-centes trenta-cinc
- 468.016 discs: quatre-centes seixanta-huit mil setze
- 1.354.872 estreles: un milió tres-centes cinquanta-quatre mil huit-centes setanta-dues
- 28 fulls: vint-i-huit
- 759 cadires: set-centes cinquanta-nou
- 3.684 anells: tres mil sis-centes huitanta-quatre
- 2.642.397 fotografies: dos milions sis-centes quaranta-dues mil tres-centes noranta-set

ACTIVITAT 7

- $\frac{2}{3}$ del pastís: dos terços
- $\frac{6}{8}$ parts de la parcel·la: sis huitenes
- $\frac{16}{26}$ (masculí): setze vint-i-sisens
- $\frac{25}{37}$ (femení): vint-i-cinc trenta-setenes
- $\frac{34}{42}$ (masculí): trenta-quatre quaranta-dosens
- $\frac{4}{21}$ (femení): quatre vint-i-unenes

ACTIVITAT 8

- En la carrera va arribar al **dessetè** lloc.
- Trobaràs l'exemple a la **huitanta-tresena** pàgina.
- Pujarem fins al **seixanta-cinqué** pis de l'edifici.
- Els llibres de terror estan al **huité** prestatge de la biblioteca.
- Viu en el **seté** pis, a la **vint-i-sisena** porta.

■ LES PARAULES

Els morfemes derivatius: els prefixos

ACTIVITAT 9

paraula	sufix	significat
apolític	a-	negació
immòbil	im-	negació
decréixer	de-	contrari
bianual	bi-	dos
reelegir	re-	repetició
sobrevolar	sobre-	per damunt de
subtítol	sub-	baix de
antesala	ante-	davant
interplanetari	inter-	entre
maltractar	mal-	negativitat
antihigiènic	anti-	contrari
arxiconegut	arxi-	quantificació

La descripció de persones

ACTIVITAT 10

Amb aquesta activitat es pretén que a més d'utilitzar el vocabulari exposat a la unitat, treballen la recerca al diccionari d'aquelles paraules que no coneixen. També han de treballar la construcció textual d'un text descriptiu.

ACTIVITAT 11

Resposta oberta.

Informació jerarquitzada

ACTIVITAT 12

- Era un edifici majestuós, d'aspecte prou antic i construït en pedra blanca.
- Tenia una gran xemeneia, era molt gran i donava a una escala de roure fosc ampla i rosta.
- Eren espaioses, de sostres alts i amb les parets revestides de roure negre.
- Una acollidora combinació de calidesa i estil.
- Estaven encaixades en ampits profunds i, a la planta baixa, quasi arribaven des del sòl fins al sostre.
- Eren d'estil antic, grans i amb talles de roure massís, que representaven escenes de la Història Sagrada. A banda i banda es dreçaven dos atiadors de ferro massís en forma de gos.
- S'havia aconseguit una harmonia de conjunt.

ACTIVITAT 13

Resposta oberta.

ACTIVITAT 14

Resposta oberta.

ELS PARLANTS

■ LES LLENGÜES I EL PAS DEL TEMPS

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne conega què és la variació diacrònica de la llengua, i amb aquesta finalitat proposem una sèrie de mots que responen a variacions diacròniques diferents de l'actual.

SOLUCIONS DEL QÜESTIONARI

1) b; 2) c; 3) a; 4) b; 5) b; 6) b; 7) c; 8) c.

EL TALLER LITERARI

■ EL CONTE LITERARI

Els objectius didàctics d'aquest apartat són:

- a) Conèixer les diferències que s'estableixen entre el conte popular i el conte literari.
- b) Reflexionar sobre l'estructura dels contes.
- c) Produir textos literaris –contes– des de posicions personals crítiques i creatives.

ACTIVITAT 1

1.- fugir	4.- turmentar, torturar
2.- amagar-se	1.- escapar-se, escapolir-se
3.- llests	5.- castigar, sancionar
4.- martiritzar	2.- ocultar-se, tapar-se
5.- escarmentar	3.- desperts, diligents
6.- enfurir	6.- irritar, enrabiar

ACTIVITAT 2

- a) A la teulada de casa Marianet.
- b) Que Marianet feia desaparèixer tots els nius.
- c) Perquè Marianet els tirava pedres amb un tirador.
- d) El martiritzava.
- e) Va entrar a la seua alcova, regirà les joguines i trobà el negre tirador de ferro i cuir, l'enganxà amb el bec i isqué volant cap al seu niu.
- f) S'havien fet un gronxador.
- g) En agraïment per haver-los regalat el tirador li van fer eixe regal, la pinya.
- h) Pels comentaris dels pardalets : "Que bon xiquet que és Marianet! En lloc de llançar-nos pedres amb el tirador, ens en regalarà uns quants perquè puguen fer-nos gronxadors...!"
- i) Volia anar a caçar pardalets.
- j) No. Li va dir a Quico que això de caçar pardalets era cosa de xiquets menuts i que ell ja no es divertia.

ACTIVITAT 3

- **Plantejament:** Presentació dels personatges i del lloc on transcorre l'acció: El niu de pardalets, Marianet i la teulada de la casa Marianet.
- **El desenrotllament (nus):** El pare comenta el perill que corren tots els pardalets de la teulada i que s'han d'amagar en veure Marianet. Els pardalets s'ensenyen a volar i decideixen posar en pràctica un pla per escarmentar Marianet, pla que prompte realitzen.
- **El desenllaç:** Marianet se n'adona de la burla, s'avergonyeix i decideix deixar de caçar pardalets.

ACTIVITAT 4

Resposta oberta. Es poden llegir en veu alta les respostes i elegir, per votació, la més enginyosa. També es pot fer una història entre tots/es, és a dir, tot i seguint un ordre, s'afegiran trossos a la història que comença qualsevol company/a.

ACTIVITAT 5

Resposta oberta. Es pot fer un debat entre els partidaris i les partidàries i els detractors/es de determinats espectacles amb animals. Caldrà que practiquen un rigorós ordre d'intervenció, el respecte per les opinions alienes i que acaten –o consideren– les decisions del moderador o moderadora.

EL BLOC D'ANNA I XAVI

■ SOLUCIÓ FINAL ALS CAMPS D'EXTERMINI ■

PROPOSTES PER A HUI

Resposta oberta.

Es tracta que l'alumne repasse els trets de les descripcions físiques i psicològiques i siga capaç de mantenir l'equilibri de totes dues en la descripció que realitza.

UNITAT 7

SALUT

■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: SEVERO OCHOA

L'àrea transversal tractada és l'Educació per a la Salut, per això s'ha triat un home que investigà el desxiframent de la clau genètica i la Biologia Molecular.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

■ LES INTERFERÈNCIES

ACTIVITAT 1

- 1) En cal Pere.
- 2) Pizzes, hamburgueses i menjars de bossetes d'alumini.
- 3) Un programa de música bastant bo, de música canyera.
- 4) Un programa de relats curts de terror.
- 5) Guy de Maupassant.
- 6) Perquè plovia a manta.
- 7) Que va morir.
- 8) Se'n va anar de viatge.
- 9) Passar-hi la nit, al costat de l'amada.
- 10) Perquè eixa nit no hi havia lluna.
- 11) Va rascar totes les lletres de la inscripció de la seua creu i hi va escriure coses molt fortes sobre ell mateix.
- 12) Si ella estava fent el mateix que aleshores feien tots els morts.
- 13) Perquè estava tot il·luminat per les llums que eixien dels sepulcres oberts.
- 14) El soroll del camió del fem.
- 15) Que no van poder saber el final pel soroll tan gran que havien fet els fematers.

Aquestes activitats estan pensades perquè l'alumne se n'adone que amb interferències, un missatge no pot arribar correctament al receptor.

ACTIVITAT 2

El soroll del camió del fem en abocar un contenidor de deixalles.

ACTIVITAT 3

Resposta oberta.

ACTIVITAT 4

Resposta oberta.

ELS PROCEDIMENTS

■ REDACTEM DE NOU: EL RESUM

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne/a se n'adone de la importància del resum en el procés d'aprenentatge i que reflexione sobre el procés de reducció que aquesta tècnica implica.

ACTIVITAT 1

Les afirmacions encertades són:

- El resum ha de ser fidel al text original.
- Abans de resumir un text és convenient determinar les idees essencials.
- Si resumeixes bé és perquè has comprés bé.

ACTIVITAT 2

Resposta oberta amb la finalitat que l'alumne aplique la tècnica del resum seguint el model proposat.

ACTIVITAT 3

Resposta oberta amb la finalitat que l'alumne reflexione sobre el fet que un resum, a més de ser el resultat d'una reducció, també pot ser l'origen d'una ampliació.

LES EINES

En aquest apartat els objectius que es pretenen són:

- Utilitzar correctament les consonants oclusives a final de paraula.
- Diferenciar entre els determinants indefinits i els quantitius.
- Identificar els diferents infixos que poden aparèixer en una paraula.
- Ampliar el vocabulari sobre les peces de roba.
- Reconèixer gràficament un text dialogat.

■ LES LLETRES

Les consonants oclusives: p/b, t/d, c/g

ACTIVITAT 1

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat se n'adone que la pronúncia de les consonants oclusives sols presenta problemes quan aquestes es troben en posició final de paraula.

ACTIVITAT 2

a) arrapar: arrap	gropa: groc
buida: buit	llampec: llamp
calba: calb	lloba: llop
castigar: càstig	màgica: màgic
catalogar: catàleg	oxidar: òxid
cunyada: cunyat	ràpidesa: ràpid
dentista: dent	sordesa: sord
equipatge: equip	tombar: tomb
estomacal: estómac	verbal: verb

b) **arrap** – darrere de vocal tònica, consonant sorda: p.

buit – darrere de vocal tònica, consonant sorda: t.

calb – darrere de consonant, la mateixa consonant que una derivada: b.

càstig – darrere de vocal àtona, la mateixa consonant que una derivada: g.

catàleg – darrere de vocal àtona, la mateixa consonant que una derivada: g.

cunyat – darrere de vocal tònica, consonant sorda: t.

dent – darrere de consonant, la mateixa consonant que una derivada: t.
 equip – darrere de vocal tònica, consonant sorda: p.
 estómac – darrere de vocal àtona, la mateixa consonant que una derivada: c.
 groc – darrere de vocal tònica, consonant sorda: c.
 llamp – darrere de consonant, la mateixa consonant que una derivada: p.
 llop – darrere de vocal tònica, consonant sorda: p.
 màgic – darrere de vocal àtona, la mateixa consonant que una derivada: c.
 òxid – darrere de vocal àtona, la mateixa consonant que una derivada: d.
 ràpid – darrere de vocal àtona, la mateixa consonant que una derivada: d.
 sord – darrere de consonant, la mateixa consonant que una derivada: d.
 tomb – darrere de consonant, la mateixa consonant que una derivada: b.
 verb – darrere de consonant, la mateixa consonant que una derivada: b.

ACTIVITAT 3

amarg	cec	grup	rumb
amic	colp	llarg	xop
àrab	covard	nebot	
cap	gruixut	profund	

ACTIVITAT 4

abric	fàstic	màgic	sang
ànec	foc	morat	solitud
club	fred	pedagog	tub
criat	grec	poruc	estómac

ACTIVITAT 5

El/la professor/a llegirà en veu alta les oracions fent atenció a la pronúncia de les consonants oclusives i després el dictarà. L'alumnat podrà corregir després el dictat al seu llibre.

Els determinants: els indefinits i els quantitatius

ACTIVITAT 6

- Algunes veïnes no han vingut a la reunió.
- Certs xiquets han ordenat la seua taquilla.
- Totes les aules convocaran eleccions de delegats.
- Vaig comprar galetes per a **cadascuna** de les teues amigues.
- No m'agrada **cap** motxilla de les que he vist.
- Hem de llegir un llibre **cada** avaluació.
- Hui porta la **mateixa** camiseta que ahir.
- **Ambdós** quadres són del mateix pintor.
- **Qualsevol** persona pot realitzar aquest treball.
- Millor si veniu un altre dia.

ACTIVITAT 7

- Aquella xica té **pocs** amics.
- Hem trobat **molts** esclata-sangs a Terol.
- ¿**Quants** diners necessites per a fer fotocòpies?
- Hi havia **tanta** gent que quasi no es podia respirar.
- Si em fas esperar **gaire** temps me n'aniré.
- Hi havia **força** gent a l'estadi.
- Demostra **menys** interès per les Matemàtiques que per la Física.
- No tinc **gens de ganes** d'arribar a casa.
- ¿No creus que has convidat **massa** amics al teu aniversari?
- Hi havia **bastants** alumnes per cursar informàtica.

ACTIVITAT 8

- **aquesta**: determinant demostratiu femení singular de proximitat.
- **els teus**: possessiu tònic, un posseïdor masculí segona persona plural.
- **tres**: numeral cardinal.
- **la**: article femení singular.
- **eixos**: demostratiu masculí plural de medietat.
- **quaranta-huit** numeral cardinal.
- **tercera**: numeral ordinal.

- moltes: quantitatiu femení plural.
- l': article apostrofat.
- tots: indefinit masculí plural.
- els: article masculí plural.
- el (al:a+el): article masculí singular contracte.
- les nostres: possessiu, diversos posseïdors primera persona plural femení.
- alguns: indefinit masculí plural.
- una quarta: numeral partitiu.
- huit: numeral cardinal.
- el meu: possessiu tònic, un posseïdor masculí primera persona singular.
- qualsevol: indefinit singular.
- la teua: possessiu tònic, un posseïdor femení segona persona singular.
- cap: indefinit.
- aquell: demostratiu masculí singular de llunyania.
- bastants: indefinit plural.
- les seues: possessiu tònic, tercera persona plural femení.

■

LES PARAULES

Els morfemes derivatius: els infixos

ACTIVITAT 8

Paraula	Infix
calçotet	-ot-
pastisser	-iss-
cridaner	-an-
rajolí	-ol-
blanquinós	-in-
camperol	-er-
parlotejar	-ot-
porticó	-ic-
maregassa	-eg-
pedruscall	-usc-

ACTIVITAT 10

- a) – Carn: carnisser, carnisseria, acarnissar.
 - Humil: humilitat, humiliar.
 - Peix: peixos, peixets, peixater.
 - Pèl: repèl, contrapèl, pelar.
 - Sexual: sexualitat, asexual, homosexual, bisexual, heterosexual.
 - Típic: típica, tipificar, atípic.
- b) Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat s'acostume a treballar amb el diccionari i que imite les definicions del diccionari.

Lèxic de la roba

ACTIVITAT 11

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat classifiqui les diferents peces de roba que ha trobat al lèxic de la unitat i a més que consulte el diccionari per buscar aquelles peces que vulga afegir i desconeix.

EL TEXT CONVERSACIONAL

Interactuar dos o més interlocutors

ACTIVITAT 12

- a) L'equip del València CF.
 - Al futbol juvenil.
- b) La final a quatre de futbol juvenil.
- c) El València, el Madrid, el Barça i el Mallorca.
- d) Que no faci patir l'entrenador com feia patir els professors.

ACTIVITAT 13

- a) Narrades: tot allò que conta el narrador (recordem: narrar és contar fets o accions) Dialogades: els diàlegs, que van introduïts per un guió llarg.
- b) Llorenç, César i Paco.
- c) Es produeix una alternança. Cada resposta és conseqüència de la intervenció anterior.

ACTIVITAT 14

Resposta oberta.

ELS PARLANTS

■ TU, COM PARLES? ■

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne/a conega què és la variació diastràtica de la llengua, i amb aquesta finalitat els proposem una sèrie d'expressions pròpies del grup social al qual pertanyen.

SOLUCIONS DEL QÜESTIONARI

1) b; 2) c; 3) a; 4) b; 5) c; 6) b; 7) b; 8) a.

EL TALLER LITERARI

LA NOVEL·LA

Els objectius didàctics d'aquest apartat són:

- a) Analitzar la diferència entre la novel·la i el conte.
- b) Conèixer i identificar alguns subgèneres narratius.

ACTIVITAT 1

Text 1

1- sarcòfag	4- sorprenent, estrany
2- entrampat	3- commovedor, dramàtic
3- patètic	1- tomba, sepulcre
4- colpidor	2- atrapat, agafat

Text 2

Agressiu	2- utilitzar, beneficiar-se
2- Aprofitar	3- mestisses, mesclades
3- Híbrides	4- fusters
4- Ebenistes	1- violent, combatiu

Text 3

1- M'adonava	1- advertia, observava
2- Entrebanca	3- fràgil, insegura
3- Precària	4- abandonar, fugir
4- Desertar	2- obstacles, dificultats

Text 4

1- Deferència	4- allargat, estirat
2- Versió	1- consideració, respecte
3- Adroguer	2- interpretació, explicació
4- Estés	3- botiguer, comerciant

ACTIVITAT 2

Text 1

- a) Les torxes.
- b) El cos de Morloc.
- c) "La teua màgia no et servirà de res".

Text 2

- d) La mosca tse-tse.
- e) Pretén aconseguir races híbrides d'animals perquè facen determinades faenes i substituir les màquines.
- f) La contaminació i l'excés de consum energètic.

Text 3

- g) L'Aline.
- h) Superarien tots els entrebanca que tingueren.
- i) Era molt més precària i superficial.

Text 4

- j) Un metge, dos detectius, un fotògraf de la policia i un especialista en dactiloscòpia.
- k) Els detectius.
- l) La seua versió dels fets.

ACTIVITAT 3

Text	Classe de novel·la
Text 1	De terror: Personatge d'ultratomba (Morloc). Ambient de terror, obscuritat total (porten torxes). Lloc tancat (sarcòfag).
Text 2	De ciència-ficció: L'autor s'interessa per temes de l'actualitat i es preocupa per resoldre'ls: les malalties a l'Àfrica, la contaminació, l'excés de consum energètic. Avanços tècnics: races híbrides d'animals per procurar-nos un món millor.
Text 3	Amorosa: Narra els esdeveniments en la vida de dos, o més, enamorats. L'amor sol triomfar: l'Aline i el Jordi superaran tots els entrebancs gràcies al seu amor tan sòlid.
Text 4	Policíaca: Apareix un cadàver, gent de la policia, els detectius i els corresponents interrogatoris. Ambient d'intriga i suspens.

ACTIVITAT 4

Resposta oberta. En l'opció b) es podrà fer, com en la unitat anterior, una història entre tots/es. També es podrà fer l'activitat en grups i cada grup proposarà als altres tres finals possibles perquè endevinen quin és el final que ells han triat per a la seua història.

■ LES NOVES NECESSITATS DE LA GENÈTICA ■

PROPOSTES PER A HUI

Resposta oberta.

Es tracta que l'alumne elabore el resum tot i tenint en compte les recomanacions de la pàgina 164 estudiades en l'apartat de Els procediments.

UNITAT 8

LA PAU, LA MILLOR CONQUESTA

■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: MARE TERESA DE CALCUTA ■

L'àrea transversal tractada és l'Educació per a la Pau, per això s'ha triat una dona que dedicà la seua vida a ajudar els més desfavorits.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

■ ELS INTERLOCUTORS ■

ACTIVITAT 1

- a) Dret.
- b) Preparava el doctorat sobre dret internacional.
- c) De Grenya boja, el Meléndez.
- d) Que es pentina els pocs cabells que té mirant de tapar la seua calvície.
- e) Un professor de la Complutense de Madrid amic de son pare.
- f) Sobre son pare: executiu de la Ford que viu a Veracruz i el felicita per Nadal. Sobre sa mare: Va morir, i per això ja no viu al Vedat, si no en una residència d'estudiants.
- g) Dickens és un dels escriptors més coneguts de la literatura universal. Va nèixer el 1812 a Portsmouth, Anglaterra. Obra: *David Copperfield* (on reflecteix la seua infantesa, plena de penúries econòmiques.) *Papers pòstums del club Pickwick* (relat d'humor) *Cançó de Nadal* (un clàssic de la literatura infantil) *Oliver Twist*, etc.

ACTIVITAT 2

- a) Júlia, Hèctor, Jofre i Carme.
- b) Júlia, Hèctor, Jofre, Carme i Marta.
- c) Informació sobre la vida d'Hèctor.

ACTIVITAT 3

- a) Dues: Maria i Jeroni.
- b) Pel diàleg que s'hi estableix.
- c) De gom a gom: Es diu quan un lloc està molt ple de gent.

Faig salivera: Quan hi ha excés de secreció de saliva a causa d'alguna cosa que excita l'apetit.

ACTIVITAT 4

- a) Resposta oberta.
- b) Resposta oberta.

Aquesta activitat és per a potenciar la creativitat. També per a practicar la tècnica de creació de diàlegs, així que el/la professor/a orientarà l'alumnat en aquesta direcció.

ELS PROCEDIMENTS

■ PREPAREM EL RESUM

La finalitat d'aquest apartat és que l'alumne seguisca els passos que proposem en l'elaboració d'un resum.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta. Es tracta que l'alumne se n'adone que els títols, en el cas que siguin temàtics, impliquen o denoten una bona tècnica de resum.

ACTIVITAT 2

Resposta oberta amb la finalitat que l'alumne practique la fase d'anàlisi del text en l'elaboració d'un resum.

ACTIVITAT 3

Resposta oberta amb la finalitat que l'alumne practique el resum tot seguint les fases explicades i que se n'adone que l'esquema és, en realitat, una fase prèvia al resum.

LES EINES

En aquest apartat els objectius que es pretenen són:

- Utilitzar correctament les majúscules en un escrit.
- Formar correctament el femení de substantius i adjectius.
- Corregir els barbarismes que s'utilitzen en la parla i l'escriptura.
- Dir i escriure correctament les hores.
- Conèixer els dies de la setmana i les parts del dia.
- Reconèixer l'estructura dialogada d'un text conversacional.

LES LLETRES

L'ús de les majúscules

ACTIVITAT 1

- Hola, sóc Manel Sendra Carbonell, encara que tots em coneixen amb el malnom del Magrana perquè tinc la cara plena de grans.
- Visc a la ciutat d'Alacant, però passe els estius a Dénia perquè els meus pares tenen una caseta als peus del Montgó.
- Ahir vaig anar al cinema amb Sara. La pel·lícula de Disney em va agradar moltíssim. Em vaig trencar de riure.
- Vull anar de vacances a París i poder passejar amb un *bateau-mouche* pel riu Sena. De tornada anar als Alps per veure el Montblanc.

ACTIVITAT 2

- La Il·lustríssima consellera de Benestar Social es va reunir amb l'Excel·lentíssim alcalde de la localitat.
- Hem fet la sol·licitud per cursar estudis d'Antropologia a la Universitat d'Elx.
- La professora d'Educació Plàstica ens durà a l'Institut Valencià d'Art Modern per veure una exposició de fotografia.
- Raül va anar a la llibreria del carrer Colom i va comprar el llibre de Gemma Lienas *El diari lila de la Carlota*.
- La meua cosina Laia m'ha regalat el vídeo de la pel·lícula Harry Potter.
- Quan era menut la meua àvia Maria em cantava *La lluna, la pruna*.
- Hui la professora d'Història ha explicat la Revolució Industrial i ens ha dit que busquem informació sobre l'Anglaterra victoriana.

ACTIVITAT 3

El/la professor/a llegirà en veu alta el text que està pensat perquè l'alumnat treballa l'ús de les majúscules. Després l'alumnat podrà corregir-lo al seu llibre.

■ ESCRIVIM

El gènere: la formació del femení

ACTIVITAT 4

1. Actor, arqueòleg, artista, baró, blau, cosí, dentista, home, emperador, fill, gall, gat, lleó, pare, mestre, metge, psicòleg, sogre, viu.
2. – Masculí + –a: blau, fill, gat, viu.
 - Masculí + –na: cosí, lleó.
 - Canvien les vocals –e, –o per –a: mestre, sogre.
 - paraules diferents: home, pare.
 - masculí + els sufixos –essa, –ina, –iu: actor, baró, emperador, gall, metge.
 - no canvien: artista, dentista.
 - canvien el sufix –leg pel sufix –loga: arqueòleg, psicòleg.

ACTIVITAT 5

- La cunyada de la meua neboda és poetessa.
- La meua veïna russa és una filòloga molt famosa.
- La taxista alacantina és una dona molt intel·ligent.
- El cavall negre del baró és molt tranquil.
- El bibliotecari ros de l'institut té un nét monjo.

ACTIVITAT 6

- He anat al dentista i m'ha arrancat el queixal i m'ha empastat la dent.
- Té el costum de menjar els llegums i els espinacs bullits.
- El metge m'ha fet una anàlisi de sang i la resta de les proves necessàries per a l'operació.
- Aquest estiu la calor era tan insuportable que la suor em banyava el front.
- Apaga el llum que tinc el son molt lleuger i em molesta.
- Quan porten les postres demana el compte al cambrer.
- El corrent d'aire que entrava per la finestra ens portava una aroma indescriptible del jardí.
- He fet el senyal en la paret on has de posar el clau per penjar el quadre.
- El fi de la medicina és aconseguir la salut de totes les persones.
- Tinc un dubte, no sé si he entès la fi de la novel·la.
- Tinc el pols accelerat després de pujar un pendent tan empinat.

■ LES PARAULES

Barbarismes

ACTIVITAT 7

- T'he dit moltes vegades que no tires la cendra fora del *cedrer*.
- Aquell xic ha *creuat* el carrer amb el semàfor en roig.
- L'ajuntament ha canviat les *papereres* de la plaça Major.
- Connecta el ventilador a l'*endoll* que hi ha darrere de la porta.
- No trobe el *clauer* que em vas regalar pel meu aniversari.
- *Aleshores* vindràs demà a ma casa?
- Escribe el teu nom i *cognoms* amb majúscula.
- A l'hivern, la grip és una *malaltia* molt corrent.
- He comprat una tauleta de fusta de faig per al *rebedor*.
- Ja has demanat els *entrepans* per a tots?
- Per a l'examen d'història cal recordar totes les *dates* importants.
- No m'has deixat prou *lloc* per poder seure.

ACTIVITAT 8

acera / vorera	metxero / encenedor
aconteiximent / esdeveniment	pàrraf / paràgraf
bussó / bústia	recreo / esplai
cepillo / raspall	sello / segell
lío / embolic	traje / vestit

El temps cronològic

ACTIVITAT 7

L'activitat és lliure, però us donem un exemple.

Normalment, em desperte a les set, desdijune a les set i mitja, arribe a l'institut a les huit, esmorze a les onze, isc de l'institut a les dues, dine a les dues i mitja, torne a l'institut a les tres i mitja, isc de l'institut a les cinc i mitja, berene a les sis, estudie des de sis i mitja fins a les huit i mitja, sope a les nou, llig o veig la televisió des de les nou i mitja fins a les deu i mitja i em gite a les onze.

■ EL TEXT CONVERSACIONAL

Estructura: basada en l'intercanvi

ACTIVITAT 10

a) Cinc.

La mare, el metge, Carles, Alexandre i Maite.

b) A la sala d'un hospital.

Perquè Carolina està mal.

c) No han establert cap torn de paraula de manera premeditada. Els torns de paraula es produeixen segons siga el comentari (la intervenció o la resposta) de qui en eixe moment parla.

d) No. Una interferència és un obstacle per a la comunicació.

ACTIVITAT 11

a) Quatre.

b) No.

c) Perquè ens els conta un narrador.

e) Text narratiu.

f) Resposta oberta.

ELS PARLANTS

■ ACÍ ESTEM, AIXÍ PARLEM

La variació diafàsica: registres

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne/a reflexione sobre la variació diafàsica de la llengua; és a dir, sobre els diferents registres que s'han d'utilitzar en les diferents situacions comunicatives en què hom es pot trobar.

SOLUCIONS DEL QÜESTIONARI

1) a; 2) b; 3) c; 4) b; 5) a; 6) c; 7) c; 8) b.

EL TALLER LITERARI

LA POESIA

L'objectiu didàctic d'aquest apartat és conèixer i comprendre un altre gènere literari: la poesia.

Sabem que el significat del poema també ens arriba a través del ritme i el joc poètic de les paraules. Ací ens hem centrat en el ritme, en els recursos fònics que juguen amb el so perquè pensem que el més adient en aquest primer cicle de secundària és gaudir de l'harmonia que proporciona la combinació de determinades síl·labes.

ACTIVITAT 1

- a) Setze
- b) Quatre
- c) 1a estrofa: rima consonant: v. 2: font v. 4: pont
2a estrofa: rima assonant: v. 6: riu v. 8: riu
3a estrofa: rima consonant: v.10: mar v.12: esmorzar
4a estrofa: rima consonant: v.14: enganyar v. 16: mar

ACTIVITAT 2

El gall: al·literació	La gallina: onomatopeia
El grill: onomatopeia	Hipopòtam: paronomàsia

ACTIVITAT 3

El cuc de la seda, amic,
fa el seu cau d'unEMBOLIC.....

El conill a la muntanya
a córrer ningú elGUANYA.....

La guatla al bancal segat
espigola el gra deBLAT.....

El colom creua el cel blau,
és el símbol de laPAU.....

L'abadejo va molt car
no tots el podemMENJAR.....

Quan el llop no té berena
udola a la llunaPLENA....

El dragó per la paret
Caça l'insecteDISTRET.....

El vilero o teuladí
Menja blat perquè és moltFI.....

El cranc mira endavant
i caminaRECVLANT..

La sèpia es fa un ombrall
Tirant tinta amunt iAVALL.....

ACTIVITAT 4

Al cim canta la ...PERDIU.....
pregonant que ve l'estiu

De costra dura i feixuga?
no parlem més:LA TORTUGA.....

Porta el nom de ..PANDEROLA.....
pels racons corre, no vola

Aquesta és laTISORETA.....
que talla carn, no robeta

Quan brama al blau la ...TONYINA.....
el mariner s'amoïna

Aquest és el primMOSQUIT.....
qui de la sang treu profit

Posa cura en menjar l'...OSTRA.....
en deslligar-li la costra

En masovera façana
pren el sol laSARGANTANA.....

A aquest insecte endolat
l'anomenem.....ESCARABAT.....

El millor i amb suc el ..RAP.....
sense espina i sense cap

■ ÚLTIMA ENTREVISTA A LA MARE TERESA (EXTRACTE) ■

PROPOSTES PER A HUI

Resposta oberta.

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne tinga en compte les tres fases en la realització del resum:

- 1) Lectura comprensiva.
- 2) Anàlisi del text.
- 3) Elaboració de l'esquema.

UNITAT 9

I TU, QUÈ VENS?

■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: MUHAMMAD YUNUS

L'àrea transversal tractada és l'Educació per al Consumidor, per això s'ha triat un economista que va crear un banc per a les persones pobres.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

L'àrea transversal tractada és l'Educació del Consumidor.

■ EL CANAL

ACTIVITAT 1

- a) Que li telefonassen al mòbil.
- b) Els va donar el telèfon del punt d'informació a l'estudiant.
Els el va donar perquè sap que mai no passa res més que en el cervell histèric dels pares.
- c) Treballa a la ràdio, parlant per telèfon amb la gent.

ACTIVITAT 2

Hi apareixen: el telèfon mòbil, el telèfon fixe, anuncis, cartes, e-mails.

ACTIVITAT 3

- a) Va trucar a la comissaria. Va parlar amb Irene.
- b) Perquè des de feia uns quants anys era secret.
- c) Va pensar que la seua absència podia ser interpretada com si fos culpable.

ACTIVITAT 4

Hi apareixen: el telèfon, els diaris, la televisió.

ACTIVITAT 5

- a) Mitjançant el telèfon, la televisió, la ràdio,...
- b) Mitjançant els diaris, les cartes, els e-mails...
- c) Tots poden rebre suport de la imatge, ja siga mitjançant fotografies (diaris) o bé imatges en moviment (televisió).

ACTIVITAT 6

- a) El diari: paper.
CD-ROM: suport informàtic.
DVD: suport digital.
Vídeo: suport analògic.
Web: suport informàtic.
- b) Resposta oberta.
- c) Resposta oberta.

ELS PROCEDIMENTS

■ REDACTEM EL RESUM

La finalitat d'aquesta unitat és que després del que s'ha explicat en les dues unitats anteriors l'alumne arribi a la darrera fase: a la redacció del resum.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta amb la finalitat que l'alumne treballi el text breu com el resultat d'un procés d'ampliació.

ACTIVITAT 2

Resposta oberta: es tracta d'una activitat conclusiva i recopilatòria del concepte, fases i suggeriments a propòsit de la tècnica del resum.

LES EINES

En aquest apartat els objectius que es pretenen són:

- Utilitzar correctament els punts, les comes i els punt i coma en un escrit.
- Formar correctament el plural de substantius i adjectius.
- Conèixer expressions i frases fetes.
- Ampliar el vocabulari del mobiliari i els electrodomèstics d'una casa.
- Identificar els connectors que apareixen en un text dialogat.

■ LES LLETRES

Els signes de puntuació

ACTIVITAT 1

Doroña, 29 de desembre

Estimat Xavier:

Què deus estar fent, que no he pogut parlar encara amb tu? Des que he arribat a Galícia t'he trucat no sé quantes vegades, però ara ja tinc clar que no ets a Santiago, perquè és impossible que no t'haja trobat mai a casa. Espere que, en tornar i llegir les meues cartes, vingues de seguida, per compensar tant de retard. M'havia passat pel cap parlar amb Teresa, perquè segur que ella sap on ets; però ja saps com de difícil em resulta parlar amb la teua germana des que vaig començar les meues relacions amb Laura. En el fons, jo crec que ella considera que vaig traïr la nostra amistat. I tu saps ben bé que no és així, que mai no ha estat així, que una cosa és l'amistat i una altra cosa molt diferent és l'amor. Bé, supose que aquests conflictes són inevitables, potser resulte ridícul pretendre que no existisquen.

Avui és 29 de desembre, l'any és a punt d'acabar. (...)

(...) Feliç any una vegada més, amic meu. Rep una abraçada encara més forta que les altres vegades.

Adrià

AGUSTÍN FERNÁNDEZ PAZ. *Cartes d'hivern*. Ed. Bromera

ACTIVITAT 2

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat redacte una carta personal amb l'estructura de la carta que apareix a l'exemple, així com també que utilitze correctament els signes de puntuació explicats a la unitat.

■ ESCRIVIM

El nombre: la formació del plural

ACTIVITAT 3

a) anís, llavi, bosc, braç, calaix, calç, cor, cos, dia, gest, hèlix, llapis, lleó, pols, raó, rata.

b) – Singular + –s: llavi, calç, cor, dia, hèlix, rata.

– Singular + –ns: lleó, raó.

– Singular + –os: bosc, braç, calaix, gest.

– Dupliquen la –s: anís, cos.

– No canvien: llapis, pols.

ACTIVITAT 4

– Els divendres els huracans tombaren els canyissos dels meus avis.

– Han fet uns esforços audaçs per aconseguir els pastissos artesans.

– Hem guardat els cartutxos als despatxos amb els pretextos manifestos dels desitjos de pau.

– Escriuiu els textos dels balanços amb els llapis dels estoigs grisos.

– Si pinteu amb les calçs fareu molta pols i embrutareu els calaixos.

ACTIVITAT 5

Masculí singular	Femení singular	Masculí plural	Femení plural
blanc	blanca	blancs	blanques
nou	nova	nous	noves
rus	rusa	russos	russes
dolç	dolça	dolços	dolces
lleig	lletja	lleigs/lletjos	lletges
amarg	amarga	amargs	amargues
bo	bona	bons	bones
francès	francesa	francesos	franceses
casolà	casolana	casolans	casolanes
negre	negra	negres	negres
feliç	feliç	feliços	felices
buit	buida	buits	buides
boig	boja	boigs/bojos	boges
llis	llisa	llisos	llises
genuí	genuïna	genuïns	genuïnes
filòleg	filòloga	filòlegs	filòlogues
avi	àvia	avis	àvies
oncle	tia	oncles	ties
baró	baronessa	barons	baronesses
monjo	monja	monjos	monges

ACTIVITAT 6

algues, exigües, corretges, grogues, cegues, llotges, natges, egües, pasqües, miques, plagues, peces, pluges, puces, races, fresques, enveges, traques, gresques, obliqües.

■ LES PARAULES

Expressions i frases fetes

ACTIVITAT 7

Fer cap – dirigir-se a un lloc determinat

Tirar-se terra als ulls – perjudicar-se un mateix

Pensar amb els peus – pensar sense lògica

Afegir llenya al foc – donar més motius per no acabar la discussió

Alçar el vol – anar-se'n d'un lloc o refer-se d'una dificultat

Cantar les quaranta – renegar a algú

Fer-la bona – fer una malifeta

Ballar l'aigua (a algú) – afalagar algú

Arribar a les mans – acabar una baralla a colps

Anar al gra – anar directament a la qüestió

ACTIVITAT 8

Fer camí – avançar

Fer costat – ajudar

Fer dissabte – netejar a fons

Fer l'agost – traure benefici

Fer fora – expulsar

Fer hores – treballar molt

Fer el buit – ignorar algú

Fer goig – agradar

Fer la guitza – molestar

Fer memòria – recordar

Fer el lleig – quedar malament amb algú

Fer pols – destruir

Fer retrets – retraure alguna cosa a algú

Fer saber – assabentar algú

Fer punts – fer mèrits

ACTIVITAT 9

Que algú ha de pagar o donar diners – afuixar la mosca

Que algú és molt tossut – ser un ruc

Que algú sempre sembla enutjat – fer cara de gos

Que algú és molt treballador i estalviador – ser una formigueta

Que algú és molt fantasiós – tindre pardalets al cap

Mobiliari i elements de la casa

ACTIVITAT 10

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat treballe la recerca de mots al diccionari, també es demana que construïsquen un text descriptiu amb el vocabulari que hem presentat a la unitat.

ACTIVITAT 11

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat expose oralment i ordenada una sèrie de treballs en què han d'utilitzar el vocabulari de la unitat a més de buscar al diccionari aquelles paraules que desconegen. L'activitat mostra que les feines domèstiques poden ser realitzades tant per xiques com per xics.

EL TEXT CONVERSACIONAL

Connectors i fórmules conversacionals

ACTIVITAT 12

a) Que Sandra li agrada.

b) Una foto.

S'emportà una foto del mural del festival de Nadal.

c) Perquè la seua germana també volia telefonar.

d) Veure Adrià l'endemà.

e) Resposta oberta.

- Connector de conseqüència: Doncs que té una fotografia teua
- Expressions de tipus conversacional: Què? Com? Que fort! Quin horror! Vinga, Ei, un moment ! Saps? Sí, vinga ja! (nexes que funcionen com a connectors conversacionals)
- però (de contrast)
- doncs (línia 5) ací, per tractar-se d'un text conversacional, els connectors no funcionen sovint com a tals, sinó com a nexes de l'intercanvi dialògic) (es tracta d'un nexa que funciona com a connector conversacional)
- més (connector d'adició) (lín. 13)

Amb l'ajuda del professor/a s'han d'identificar els connectors existents al text. És un aspecte de difícil comprensió per als alumnes d'aquestes edats, així que el/la professor/a haurà d'anar guiant-los en gran mesura. Com que es tracta d'un diàleg, tenim els guions d'intervenció dels parlants. També, tots aquells marcadors i expressions de tipus conversacional, com per exemple, quan un personatge pregunta "I Paquita?" i l'altre entén que li està preguntant que on es troba aquesta dona o xica i la resposta següent va en aquesta línia.

ELS PARLANTS

■ ARA PARLEM NOSALTRES

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne/a reflexione sobre la variació diafàsica de la llengua; és a dir, sobre els diferents registres que s'han d'utilitzar en les diferents situacions comunicatives en què hom es pot trobar.

EL TALLER LITERARI

EL TEATRE

L'objectiu didàctic d'aquest apartat és conèixer i comprendre un altre gènere literari: el teatre.

Es tracta que els/les alumnes, a través d'aquestes activitats aprenguen a analitzar i comprendre el llenguatge i els recursos teatrals. No es pretén ensenyar a fer teatre, sinó a utilitzar-lo com un element més en el procés de formació de l'alumne/a.

ACTIVITAT 1

a)

Escena	Personatges	Característiques dels personatges	Decorat (espai)	Resum dels fets
1	Reina Príncep Gran Príncep Mitjà Príncep Petit	Molt bons xics	Interior del palau	La Reina no sap a quin príncep fer hereu i pensa que la corona serà per a aquell que li porte la nora que més li agrade.
2	Príncep Gran Porquerola	<i>Príncep Gran</i> : està desesperat (característica psicològica) <i>Porquerola</i> : Té el nas molt camús (característica física)	Ciutat	El Príncep Gran busca desesperadament una xica que agrade a sa mare. En troba una, encara que té el nas molt camús. Li demana de casar-se amb ell i ella accepta.
3	Príncep Mitjà Porquerola 2na	<i>Príncep Mitjà</i> : Està cansat de tant de voltar. <i>Porquerola 2</i> : No és molt bonica, però és diferent de les altres.	Ciutat	No troba cap jove que li agrade; per fi en troba una que segurament agradarà a la Reina . Es casen i se l'emporta a l'hostal.
4	Príncep Petit Vella Cara d'Estel	<i>Príncep Xicotet</i> : al principi astorat. <i>Vella</i> : geperuda i molt encorbada. <i>Cara d'Estel</i> : De llargs cabells, molt maca i més dolça que la mel.	El bosc, i després la casa.	El príncep Xicotet es troba una casa. Una vella diu unes paraules i Cara d'Estel ix a la finestra, tira el seu cabell avall i la vella se'n serveix per pujar-hi. El príncep repeteix les paraules que ha dit la vella, ix Cara d'Estel i diu que la seua àvia la té tancada. Ella accepta la petició de boda del príncep, s'escapa i se'n van cap a l'hostal. La vella busca Cara d'Estel i va olorant en la direcció que han marxat els jóvens.

b)

Escena	Personatges	Característiques dels personatges	Decorat (espai)	Resum dels fets
5	La Reina Els tres prínceps Les dues Por- queroles. Cara d'Estel i d'Ase La Vella	Cara d'Estel es torna Cara d'Ase. La Reina està disgustada. Porquerola 2na: llardosa.	Interior de l'hostal	La vella maleïx Cara d'Estel i fa que es torne Cara d'Ase. La Reina pregunta a les promeses dels seus fills què saben fer. Totes saben fer ben poc llevat de Cara d'Estel que sap fer moltes coses; però com que té la cara d'ase la Reina pensa que no es pot casar amb el príncep.
6	Príncep Cara d'Estel (amb cara d'ase) Vella	Cara d'Ase torna a ser Cara d'Estel.	Bosc i església	Cara d'Estel demana perdó a la seua àvia per haver fugit. L'àvia desfà el conjur. Es casen. Van al palau.
7	Reina Príncep Petit Cara d'Estel	La Reina es posa molt contenta.	Interior del palau	Arriben al palau i la Reina veu la transformació de Cara d'Estel. Li dona la corona al més petit.

- b) 1- Polides

2- Muller

3- Cercant

4- Camús

5- Ase

6- Tupí

7- Llardosa
- 6- olla, caldera

3- buscant, esbrinant

7- untada, greixosa

2- esposa

1- netes, pulcres

5- somer, ruc

4- xato

ACTIVITAT 2

Resposta oberta. L'alumne/a pot utilitzar com a base del relat el resum de la graella de l'activitat anterior.

ACTIVITAT 3

Resposta oberta. Convé que l'alumne/a tinga present el lèxic de la unitat 4 (lèxic del cos humà); unitat 6 (la descripció de persones) i la unitat 7 (lèxic de la roba).

ACTIVITAT 4

Resposta oberta. Cal que l'alumne/a tinga present la teoria d'aquest tema i que es faça un esquema amb tot allò que s'esdevé al plantejament (presentació dels personatges i plantejament del conflicte), nus (complicació del conflicte) i desenllaç (solució d'eixe conflicte).

■ ELS MICROCRÈDITS

PROPOSTES PER A HUI

Resposta oberta.

Es tracta que l'alumne comprove si el company amb qui s'ha intercanviat el text ha tingut en compte els consells finals estudiats en la pàgina 211 d'aquesta unitat.

